

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 4 po południu wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 centów, pocztą 7 centów.
Biuro Redakcyi i Administracyi ul. Wałowa nr. 29.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 85 ct. W miejscu rocznie 12 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do Gazy Lwowskiej otrzymują cało i półroczni abonenci bezpłatnie, jednakże ci tylko, którzy prenumerują od 1 stycznia do końca czerwca, lub od 1 lipca do końca grudnia, ćwierćroczni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct., drudzy 80 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 złr.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 ct. kilkorazowe po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.

Listy należy frankować. Reklamacye otwarte wolne są od opłaty.

Zaproszenie do przedpłaty.

Za grudzień: w miejscu: 1 zł.; pocztą: 1 zł. 35 ct.

Na Gazetę z Przewodnikiem:

Za grudzień: w miejscu 1 zł. 30 pocztą 1 zł. 65 ct.

CZĘŚĆ URZĘDOWA

Jego c. i k. Apostolska Mość raczył Najwyższym postanowieniem z dnia 28 listopada b. r. mianować najtąskawiej radcą sądu krajowego w Krakowie Hieronima Ciechanowskiego radcą tamtejszego wyższego sądu krajowego.

Glaser mp.

Jego c. i k. Apostolska Mość raczył Najwyższym postanowieniem z dnia 28 listopada b. r. mianować najtąskawiej radcą sądu krajowego w Samborze Felixa Madejewskiego radcą wyższego sądu krajowego we Lwowie.

Glaser mp.

Jego ces. i król. Apostolska Mość raczył Najwyższym postanowieniem z dnia 11 listopada b. r. najmiłościwiej zatwierdzić wybór Alfonsa Czajkowskiego na prezesa rady powiatowej w Przemyślanach, i wybór Romana Wybranowskiego na zastępcę Prezesa tejże Rady.

C. k. Prezydium Namiestnictwa zamianowało kancelistę powiatowego Aleksandra Strzałkowskiego sekretarzem powiatowym w Brzesku, i przeniosło sekretarzy powiatowych Teofila Bilińskiego z Buczacza do Trembowli, a Benedykta Lewickiego z Trembowli do Buczacza.

Prezydium lwowskiego wyższego sądu krajowego zamianowało oficjała rachunko-

wego Ignacego Bażanta rewidentem rachunkowym, asystenta rachunkowego Antoniego Mentla oficjałem rachunkowym, praktykanta rachunkowego Maryana Machnickiego asystentem rachunkowym, a dyktarjusza przy oddziale rachunkowym Wydziału krajowego, Karola Fischera de Fischering praktykantem rachunkowym przy wyższym sądzie krajowym we Lwowie.

Naczelnik c. k. Dyrekcji poczt przeniósł ekspedyentkę pocztową Julię Łomnicką z Szerzyn do Olpin i nadał posadę ekspedyenta pocztowego w Szkle wdowie po zmarłym tamże poczmistrzu Wiktorii Kosińskiej.

C. k. krajowa Rada szkolna zamianowała tymczasowego nauczyciela w Krzywotulach Józefa Daniłowicza rzeczywistym nauczycielem szkoły etatowej w Koraszowie, nauczyciela Jana Dorpata rzeczywistym nauczycielem szkoły etatowej w Potoku złotym, tymczasowego nauczyciela Grzegorza Szefera rzeczywistym nauczycielem kierującym szkołą etatową żeńską w Brodach, tymczasowego nauczyciela Feliksa Wygodę rzeczywistym nauczycielem szkoły etatowej w Capowcach i tymczasowego nauczyciela Ferdynanda Szymaka rzeczywistym nauczycielem szkoły etatowej w Dzibulkach.

Królewsko węgierskie Ministerstwo rolnictwa przemysłu i handlu postanowiło rozporządzeniem z dnia 20 listopada 1876 do l. 23526 z powodu panowania księgosuszu w Galicyi, celem zapobieżenia zawleczeniu zarazy z Galicyi do Węgier na mocy § 3 artykułu 20, ustawy z roku 1874, obejmującej postanowienia przeciw księgosuszu nadzorowanie granicy węgierskiej. Zatem dozwolone jest wprowadzanie z Galicyi do Węgier: a) bydła rogatego i innych zwierząt przeznaczone do zabicia lub dobytka; b) siano, słomy i pokarmu roślinnego wszelkiego rodzaju; c) używanych sprzętów stajennych, noszonych sukien i galganów, tylko przez ustanowione punkta wchodu i tylko wtedy jeżeli: 1) w wiarygodny sposób udo-

wodnionem będzie, że pochodzą z okolic wolnych od zarazy i transportowane były wolną od zarazy drogą; 2) jeżeli nie podejrzany stan zdrowia zwierząt przepisaniem certyfikatami zdrowia i przy oględzinach stwierdzonym będzie.

Z c. k. Namiestnictwa.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Lwów, 4 grudnia.

Bardzo trafnie zauważał pewien korespondent wiedeński, że w Wiedniu sytuacja zewnętrzna uważana jest w tej chwili za mniej groźną niż wewnętrzna, chociaż powiedzieć można, że jak wszystkie pokojowe objawy w zewnętrznych wypadkach okazują się złudzeniem, tak znowu wielka wrzawa wewnętrzna skończy się spokojnym usunięciem obecnych nieporozumień. Gdyby kto szukał dziś wiernej i spokojnej charakterystyki sytuacji w głosach prasy przed i za litawskiej, musiałby po prostu wątpić nie tylko o losie jednego lub drugiego gabinetu, nie tylko o losie ugody lecz nawet o losie monarchii. Wszelką bowiem granicę przekroczyła już zapamiętałość dziennikarska, posuwająca się w Budapeszcie do brutalnych wycieczek przeciw członkom austriackiego gabinetu a w Wiedniu do zbyt śmiałego twierdzenia, że austriacki parlament nie zbliży się ani na krok do Węgrów, chociażby najgorsza katastrofa nastąpiła. Prasa węgierska, zawsze o wiele krzykliwsza od przedlitawskiej, także i tym razem przemawia w tonie wykluczającym już nie tylko odnowienie ugody lecz po prostu wszelką łączność między Austrią i Węgrami. Gorąco kapany madyarskim publicysem możnaby darować nie jedną przesadę, ale dziwnem jest postępowanie prasy niemiecko-węgierskiej, która dotąd w najtrudniejszych chwilach umiała pogodzić patriotyzm z taktem i godnością a obecnie zdaje się prześcigać specyficznymi madyarskimi elokubracjami. Takie burze jak dzisiejsze zrywały się już kilka

razy w ciągu rokowań o odnowienie ugody a chociaż w tej chwili drażliwość zdaje się być wyższą, mimo to niepodobna wątpić, że zakończenie będzie jednakowe. Łatwo odgrażać się w cierpliwych łamach dzienników łatwo nawet wypowiadać ugody w klubach poselskich, dopóki posiada się to przekonanie, że żadna z rzuconych groźb nie rozstrzyga o losie sprawy i stosunku Węgier do Austrii. Ale gdyby chodziło o wypowiedzenie ostatniego słowa, gdyby to słowo miało być nieodwołalnym wyrokiem dla obecnego ustroju monarchii, pewni jesteśmy, że nie znalazłoby się ani w jednym ani w drugim parlamencie grono posłów gotowe do przyjęcia na siebie odpowiedzialności za wszelkie następstwa i wytworzenie nowego gabinetu. Częste nieporozumienia między dwoma gabinetami w sprawie ugody odśloniły słabą stronę dualistycznego systemu. Ta słaba strona mogłaby obudzić największą obawę, gdyby nie ta pocieszająca okoliczność, że nad bezpieczeństwem rzeszy państwowej w obecnym ustroju czuwa wielbiony przez obie strony konstytucyjny Monarcha, który już tyle razy zażegnał groźbę przesilenia osobistym, wspaniałym przykładem wierności i poświęcenia dla konstytucyjnych podwalin organizmu państwowego.

Gdy książę Bismarck odmówił audyencji odjeżdżającemu do Stambułu Edhemowi-baszy, i za pośrednictwem Bülowa doradzał mu, ażeby Turcyę nakłaniał do uległości w obec wymagań rosyjskich, zdawało się, że odtąd polityka zagraniczna Niemiec przestanie być zagadką dla Europy. Przemawiał za tem także przyjazd lorda Salisbury, który przecież więcej niż każdy inny maż stanu zasługiwał w tej chwili na to, ażeby kierownicy polityki europejskiej zwrócili się przed nim otwarcie, jeżeli im zależy na utrzymaniu pokoju. Czy lord Salisbury wybadał lepiej prawdziwe zamiary i plany księcia Bismarcka aniżeli inni dyplomaci, to tylko jemu może być wiadomo. Ale nie zapominajmy o tem, że dwa razy z An-

OBRAZKI KRESOWE

III.

Hajdamacy.

(Ciąg dalszy.)

Daleko sprawiedliwiej gdzieindziej szukać pobudek tych mordów. Czy nie właściwiej przypisać ich ciemnocie gminu, zachęciom swobody, nie rozumnej ale owej chłopskiej, technącej „chmielnicyzną“, która to nie pracując pragnęła wszystko posiadać?.. Aspiracye podobne od półtora przeszło wieku kielkowały w tłumach nieoświeconych, i przy sprzyjających okolicznościach przechodziły w życie; a okolicznościami sprzyjającymi były przechody wojsk alianckich, tak ciągle zwłaszcza w przeszłym stuleciu, przepływających przez kresy...

Każdy niemal oddział jako ślad swojej wędrówki, zostawiał za sobą zbierające się w „kupy“ chłopstwo, które jako stado zgłodniałych kruków ciągnęło na żer za wojownikami. Może nieostrożne słowo dowódcy wkraczającego wojska budziło uspienie nadzieje dawnej „wolnicy“, może wrodzone w tłumach usposobienie do samowoli, na jeden już jego widok, przyoblekało się w ciało, nabierało życia... Może.. że tak jednak było, to może nam nikt nie zaprzeczy!

Podole już jako tako uporządkowane, najwięcej wówczas ucierpiało. Biedny wojewoda Humiecki, pojmujący na seryo swoje obowiązki, ostatnich lat kilkanaście życia zmarnował na uganianiu za opryszkami; senator już podeszały, wielkiej fortuny pan,

nie zsiadał z konia całe tygodnie; na szaradzie, zimnie, po niedostępnym jarach uganiał tropiąc hajdamaków, oswojony był z tego rodzaju wojowaniem, a jednak rok 1734, kiedy Anna Iwanowna wysłała swoją armię pod Chocim, szczególnie dał mu się we znaki. Zaraz po jej wkroczeniu chłopstwo się w kupy zebrało, spaliło Zamiechow należący do wojewody, a buntownicy mówili głośno, „że żydów rabować, a lachów zabijać mają wolę.“ W kilka miesięcy później powstał „tumult“ pod Derażnią, wcale imponujący, bo z 10,000 czerni złożony. Watahowali mu przybyłszy z Zaporozża. Strach wielki padł na okolicę, kiedy ta szarańcza rozpuściła zagony, rabując i niszcząc wszystko po drodze... Humiecki energicznie zabrał się do jej wytopienia, a pomagał mu w tem i komendant rosyjski, w Międzybożu załoga stojący, hultaje bowiem palili jednocześnie i magazyny sprzymierzonych, rozrzucone po kraju. Jeden z oddziałów zacięgie się opierał, a widząc że w polu sprostać regularnemu wojsku nie potrafi, zamknął się w Matwijkowieckim zamczku, i trzeba aż było szturm przypuszczać, po armaty do Baru posyłać. Hultaje poddali się w końcu, i sporo ich nasiekano, a 175 do niewoli wzięto wraz z niewielkim taborkiem. Z odprysku tej bandy Derażańskiej powstały w roku następnym dwie „swowolne kupy“, pod dowództwem Niedzwiedzia i Sawki, którzy w Uszyckich jarach znaleźli schronienie i z tamąd wypadali nawet na zbrojną komendę, zarówno Polakom, jak i Rosyjanom nie pardonując.

Miejscowa wszakże ludność samodzielnie nie buntowała się nigdy. Przybycie dopiero gości z „pałanek“ i Zaporozża, służyło za ferment, pod którego wpływem wytwarza-

ły się bandy hultajskie. Starzy ci goście co wiosny robili wyprawy. Często wracało ich po 300 do 400 naraz pieszych i konnych, i rozprasa to się po województwach, pracując nad podburzeniem kmieci... Mieszkańcy spokojni, jeżeli nie mogli obwarować się w domu, noclegi przepędzali w polu. Dosadnie maluje to Kitowicz w swoich pamiętnikach: „Każdy przed zachodem słońca z duszą wynosił się w step, ukrywając majątek i jeden kryjąc się przed drugim, maż przed żoną, żona przed mężem ojciec i matka przed dziećmi, dzieci przed rodzicami i sami przed sobą; ażeby uależony jeden, z bolu nie wydał drugiego, gdyby go męczono i o drugich pytano.“

Tak pilnie rabusie ci w ciągu lat kilkudziesięciu gospodarowali, że nie było wsi, któraby nie przechowała krwawego o ich pobycie wspomnienia; nie było bogatszej świątyni, której by nie odarli... Kościoły i cerkwie cudownymi obrazami słynące szczególnie w nich budziły łakomstwo; łatwo zrozumieć dla czego? Lud do nich sporo groza znosił w ofierze. Takiemu losowi smutnemu uległy przybytki pańskie w Latyczowie, Tynnej, Berdyczowie, Wońkowcach, Brahiłowie.

Nikogo też nie zadziwi, że ks. kanclerz Czartoryski w memoryale podanym posłowi rosyjskiemu w Warszawie, wyliczając szkody zrządzone przez hajdamaków w ciągu lat dziesięciu (1750—1760) ocenił je na 4,000,000 złr, zniszczyli bowiem 80 wiosiek, 14 miasteczek i wymordowali 600 ludzi!

Chcąc tym nieszczęściom zapobiedz, partya ukraińska za regimentarstwa Czartoryskiego robiła wycieczki w stepy, aby na miejscu, w gnieździe, wydusić rabusiów. Wi-

ce-regimenter Woronicz, jak bóg zniszczenia wkraczał na te żyzne równiny — nie przebaczał nikomu, i słusznie! Rząd rosyjski ze swojej strony przekładał koszowemu, żeby trzymał w surowych karcach towarzystwo zaporozkie.

Nic to atoli nie pomogło! Katastrofa zbliżała się — a katastrofą tą była *koli-szczyzna*!..

Za jakie grzechy karało niebo te piękne prowincye, prawdziwe perły w koronie Rzeczypospolitej?

Za grzechy własne i cudze..

Na Polakach ciążyła odpowiedzialność za lekceważenie przeszłości, za niekorzystanie z doświadczenia ojców. Rzeź ta stanowiąca na pozór dalszy ciąg buntów dawniejszych, ale w brutalnej, w bardziej chłopskiej formie, bez godła, bez wyraźnie wypisanych zasad na sztandarze. Tam rabunek nibyto zepchnięty na podrzędne stanowisko, stawał się zadosyćuczynieniem za krzywdy, tutaj rabunek występował na plan pierwszy, krwią chciano kupić prawo własności, a raz przelana wprawiała zbrodniarzy w pewien rodzaj szału i obłąd. Tam schłopiony szlachcic, albo chłop z tradycjami szlacheckimi, narzył o hetmańszczyźnie wprzódy nim się zabrał do palenia, tu prosty zbójca tylko o grabieży myślał, a powodzeniem upojony, dopiero snuł dzikie projekta o „wojewodowaniu“ w kijowszczyźnie.

Na ludności polskiej, dodajmy, ciążyła odpowiedzialność za poniewieranie się w bójkach karczemnych, owych szlacheckich zajazdach, dla których uskutecznienia posługiwano się ludem spokojnym i zrebelizowanem chłopstwem, zmienionem w zaimprovizowaną kozaczyznę..

Grzechy te atoli na tak straszną

gli ozwał się głos poważny, wyzywający kanclerza niemieckiego do wzięcia inicjatywy w rozwikłaniu sprawy wschodniej. Jeżeli zatem książę Bismarck zadowolony był zupełnie ciekawości lorda Salisbury, byłibyśmy zapewne otrzymali z Londynu bliższe wyjaśnienia. Prawdopodobnie zatem lord Salisbury po wyjeździe z Berlina nie pozbył się tych wątpliwości o polityce niemieckiej, które nakazywały mu kosztem drogiego czasu zboczyć z prostej drogi do stolicy pruskiej. Ale także i w Petersburgu nie ustąpiły wszelkie wątpliwości, mimo odmówienia audyencji Edhemowi-baszy i mimo udzielenia znanej rady temu reprezentantowi Turcji. Odzywają się nawet głosy rosyjskie, zarzucające ciągle kanclerzowi niemieckiemu nieszczerłość a nawet brak stałości w zobowiązaniach wdzięczności w obec Rosji. To naiwne apelowanie do wdzięczności w sprawach, gdzie właśnie uczucia i motywa tego rodzaju nie powinny mieć żadnego wpływu, najmniej może skruszyć księcia Bismarcka i w ogóle Niemców. Wszystkich tych wątpliwości nie usuwa także ostatnia mowa kanclerza na bankiecie poselskim. Że Niemcy będą neutralne w razie wybuchu wojny między Rosją z jednej a Turcją lub Anglią i Turcją z drugiej strony, to wiedział świat cały, i na to nie potrzebował żadnych zapewnień. Również i to było pewnem bez osobnych zapewnień, że jak w każdej wojnie państwa neutralne pracują nad zlokalizowaniem wojny, tak i w grożącej walce rosyjsko-tureckiej, neutralne Niemcy dążyć będą do tego celu wspólnie z innymi mocarstwami neutralnymi. Ale mocarstwom najbliższemu interesowanemu w zakłócaniach wschodnich chodzi o to, ażeby książę Bismarck wyjaśnił swoje dalsze zamiary na wypadek, gdyby z wojny turecko-rosyjskiej wynikły konsekwencje, nadające sprawie wiodniejszą zwrot wcale nieobojętny nawet dla interesów państw, które jak n. p. Niemcy dotąd nie widzą związku między tą sprawą a własnymi interesami. Tej ciekawości nie zaspokoi zapewne książę Bismarck nawet w zapowiedzianej mowie przy trzecim czytaniu budżetu. Wynuwać bowiem naprzód możliwe ale jeszcze bynajmniej nie konieczne konsekwencje grożącej wojny znaczyłoby tyle, co dolewać oliwy do ognia, zakłócać jeszcze więcej sprawę i tak już niesłychanie powikłaną. Książę Bismarck dzisiaj rezerwą swoją oddaje może największą usługę pokojowi europejskiemu. Dzięki tej rezerwie, Francja skazana jest na milczenie, Anglia chwycie się, a w Rosji zapal wojenny nie może oblec się w formę krucjaty panslawistycznej. Nadto rezerwa Niemiec stanowi spójnię w przymierzu trójcesarskim, bo dopóki nie brakuje nieinteresowanego pośrednika, przymierze to może jeszcze oddać ludzkości wielkie usługi.

Do reform nie mają tureccy mężowie stanu ani wielkich zdolności ani

zasługiwały pokutę... Zwiększyły ją zewnętrzne wpływy i chwilowe warunki w jakich się kraj znajdował...

Wyobraźcielem pierwszych był mnich Melchizedek-Znaczkowski. Na niego spada cała odpowiedzialność. Nie apostoł to idei wolności, jakiegoś niekiedy chęć w nim widzieć! Sługa ołtarza, poświęcający noże na rzecz bliźnich, do apostołstwa nie ma prawa; sługa ołtarza fałszujący ukazy, do miana uczciwego człowieka nie powinien rościć pretensji. A przeciw wiadomo że gmin zbuntowany nosił się z manifestem Katarzyny, jak równie wiadomo już dzisiaj, że ukaz ten został podrobiony przez *ihumena* motrenieńskiego... Koliszczyzna nie była wojną religijną, bo powstała rzecze zamieszkiwały obszary należące do panów, co niepozwalało uciskać wyznawców wschodniego obrządku, nie była ona protestem przeciw nadużyciom, bo właśnie tutaj, jakośmy wyżej wspomnieli, nie miały one miejsca.

Do rzędu chwilowych, sprzyjających warunków należy zaliczyć rozwiązanie konfederacji barskiej, dla której poskromienia regaliści ściągali wszystkie posterunki wojskowe na Ukrainie. Zbyt swoboda, przytem sąsiedztwo Zaporozża i tylko co poszczególnie czynnik, pozwoliły zwyczajnej hulańskiej wyprawie urosnąć do tak olbrzymich rozmiarów.

(Dokończenie nastąpi.)

szczęśliwej ręki, ale za to w przebiegłości dyplomatycznej i sprycie politycznym nie przestali być mistrzami. W dotychczasowej kampanii dyplomatycznej z Rosją, której szczegółów nie chcemy tu odświeżać, Turcja bynajmniej nie została pokonaną, chociaż miała do czynienia z niewyczerpanym w dowcipne pomysły Ignatiewem i wytrawnym księciem Gorczakowem. Była nawet chwila, w której cała Europa przyznała Turcji, że odniosła niezaprzeczone zwycięstwo dyplomatyczne nad swoją nieprzebraną nieprzyjaciółką. Załatwienie ultimatum rosyjskiego było takim zwycięstwem dyplomatycznym a choć nie zażegnało burzy, to zawsze chlubitne świadectwo wystawia przebiegłości tureckiej. Dziś także składają tureccy mężowie stanu dowody rozważności i przebiegłości. Ważny np. jest fakt, że dziś nikt nie może zarzucić Turcji dążności do wmięszania religijnego antagonizmu w grę wypadków. Przed wybuchem wojny serbsko-tureckiej codziennie, aż do znużenia powtarzała się stara piosnka o fanatyzmie muzułmańskim, o wywieszeniu zielonej chorągwi proroka itd. Softowie wywołali ten ruch religijny a pokątna prasa stambulska wtórowała ich gróźbom fanatycznym jednym wrzaskliwym i dzikim chórem tak silnie, że obawiano się na prawdę wybuchu rzezi w samym Stambule. Wszakże nawet odważny Ignatiew o tacał się uzbrojoną swiata i nocował na statku a ambasady i poselstwa innych państw europejskich były ustawicznie nagabywane przez cudzoziemską ludność stolicy tureckiej. Dziś softowie usunęli się z widowni, prasa pokątna nie śmie propagować wojny religijnej a zielony sztandar proroka nie zostanie wywieszony nawet w odpowiedzi na demonstrację, jaką zrobili oficerowie petersburscy wręczając wizerunek św. W. ks. Mikołajowi przy wyjeździe do armii południowej. Turcja gra dziś tylko rolę państwa broniącego swojej niezawisłości i udziałności, zagrożonej wrzeczko z pogwałceniem traktatów i wbrew powszechnie obowiązującym prawom międzynarodowym. Czy to stanowisko jest dla Turcji silniejszą osłoną aniżeli fanatyzm religijny, zdolny do wystawienia krociowych band, którym brak organizacji wojskowej i brak dobrej broni powetowałyby poniekąd dzika zapamiętałość i znana z dawnych czasów rezygnacja muzułmańska? Gdyby Turcja sama podjąć musiała walkę z Rosją, zgrzeszyłaby w obec własnego instynktu zachowawczego takim postępowaniem umiarkowanym. Wszakże wśród obecnej anarchii, fanatyzm religijny jest dla niej tem, czem dla innych państw krociowe rezerwy, złożone z starych i wyćwiczonych żołnierzy. Ale Turcja wie, że apelując do fanatyzmu religijnego pozbawiłaby się pomocy angielskiej, a w takim razie nie lord Beaconsfield broniący traktatów i prawa międzynarodowego, lecz Carlyle, Gladstone i inni apostołowie sojuszu angielsko-rosyjskiego pod wspólnym hasłem humanitarnym kierowałiby opinią i losami Anglii.

Rada państwa.

(H) Wiedeń 1 grudnia (Kor. *Gazety Lwowskiej*) Minister handlu, p. Chłumecky, przedłożył na dzisiejszym posiedzeniu Izby posłów program kolejowy, i wniósł szereg przedłożeń w sprawie dalszej akcji kolejowej. Pan minister udzielił zarazem odpowiedzi w ważnej sprawie taryf kolejowych, o którą interpelowany był przez dep. Schaupa. Przyjęto dziś niektóre ustawy ostatecznie, między innymi wniosek ks. O z a r k i e w i c z a w sprawie uwolnienia plebanów mających tylko 500 zł. rocznego dochodu, od ekwiwalentu należności, od której uwolnieni byli dotąd tylko beneficjanci z dochodem 315 zł.

Przed rozpoczęciem porządku dziennego zabrał głos minister handlu p. Chłumecky: Na podstawie Najwyższego upoważnienia pozwalam sobie wnieść następujące przedłożeń do konstytucyjnego traktowania: projekt ustawy o otwarciu kredytów specyalnych na r. 1877 na cele budowy kolei; 2) wykaz z czynności kolei państwowych mianowicie linii: Rakonitz-Protivin, Tarnow-Leluchów, Divazza Pola, Sivrich-Spalato, wraz z skrzydłem do Sebenico; 3) projekt do ustawy regulującej stosunki kolei gwarantowanych,

obciążonych znacznymi zaliczkami; 4) projekt ustawy o zmianie układów zawartych z koleją południową; 5) projekt ustawy, o zakupnie linii Braunau-Strasswalchen przez państwo; 6) wreszcie ustawę w sprawie udzielenia zaliczki państwowej spółce kolejowej Praga-Dux na ukończenie linii Brüx-Klostergrab.

Wobec ważności przedmiotu niech mi wolno będzie nakreślić punkt widzenia, z którego wychodzi rząd przy wypracowaniu niniejszych ustaw. Rząd świadomy tego, że dzisiejsza pora nie jest stosowną do wystąpienia z wielkimi nowymi planami kolejowymi przed Izbę, bądź to w drodze wspierania spółek prywatnych bądź w drodze tworzenia nowych linii. Pierwsza ustawa kredytowa zmierza tedy jedynie do ubezpieczenia środków pieniężnych na wykończenie budujących się już kosztem państwa kolei, dalej na wykończenie kolei do Pontebly, i dwóch lokalnych, mianowicie Römersdorf-Kriegsdorf i Wolfsberg Unterdrauburg, dla których razem potrzebną jest kwota 6 milionów. O ile rząd nie mógł się zająć nowymi liniami, o tyle z drugiej strony musiał zwrócić uwagę na już istniejące. Smutne położenie, w jakim znajduje się wiele gwarantowanych i niegwarantowanych kolei, mimo środków w drodze administracyjnej podjętych, koniecznym biegiem rzeczy nie tylko wpływa niekorzystnie na obrót w ogólności, ale przyczynia się także do podkopania kredytu publicznego. W pierwszym rzędzie zasługują na uwagę rządu koleje gwarantowane, niewątpliwą bowiem jest rzeczą, że kredyt papierowy tych kolei stoi w bezpośrednim związku z kredytem państwowym. Co się dotyczy obligacyj pierwszeństwa, to stosunki są tu tak rozmaite, że niepodobna by na tem polu w drodze ustawodawczej postawić jednolitej normy. Inaczej jednakowoż ma się rzecz z gwarantowanymi akcjami. Wiadomo powszechnie, że przy niektórych kolejach gwarantowanych albo grozi, albo faktem się już stało niewypłacenie gwarantowanego kuponu. Wprawdzie nie „lega wątpliwości, że stosunek prawny, o ile wpływa z gwarancji czystego dochodu, nie nakłada w żadnym razie obowiązku na państwo, aby starało się o całkowitą wypłatę kuponu akcyjnego, z drugiej strony atoli zapominanie nie wypada, iż zanadto się już ustaliło przypuszczenie i mniemanie, że uszczuplenie kuponu gwarantowanego nie nastąpi. Jeżeli mimo to całkowita wypłata nie nastąpiła, ucierpiałby na tem kredyt państwowy.

Różne są przyczyny tego smutnego położenia niektórych przedsiębiorstw kolejowych. Jeżeli się zaś uznało raz potrzebę usunięcia tych niedostatków, uregulowania należy tego stosunków, to istnieją mojem zdaniem tylko dwie drogi ku temu, z których jedną jest ta, że wypada albo za pomocą podwyżki gwarancji albo za pomocą zaliczek państwowych przyjąć w pomoc istniejącym już spółkom kolejowym, zaś drugą: państwo musi szukać sposobności nabycia takich kolei na własność. Do pierwszego środka rząd po troskliwym zbadaniu rzeczy nie mógł się przychylić, i nie może go zalecić Izbie ani pod finansowym ani kolejowo-politycznym względem. Sanacja kolei w tej drodze należałoby wielkie ofiary na państwo a nie zaradziłaby niedostatkom, wyjąwszy gdyby sam stosunek gwarancyjny zupełnie inną przyjął podstawę. Przeciwnie, sądząc, że przyjąwszy pierwszą drogę, stosunki obecne pogorszyłyby się jeszcze. Nastąpiłoby zadłużenie się koleji wobec państwa, a koleje te mimo to nie stałyby się samodzielnymi pod względem ekonomicznym. Dla tego więc nie wypada wkładać nowych a daremnych ofiar na skarb państwa, i sądząc, że należy jąć się drugiego środka, to jest nabycia takich kolei na własność państwa. Rząd proponuje Panom ten środek mimo że nie zapoznaje całej doniosłości takiego postanowienia, i mimo, że rozważył wszelkie zarzuty, jakie poczynił się dadzą w ogóle zasadzie zarządu państwowego na polu kolejowym. Rząd mniema wszakże, że w przypadkach, o które tu chodzi, zarząd państwowy zawsze jeszcze jest korzystniejszym niż dalsze istnienie obecnych stosunków lub nawet poprawa stosunków gwarancyjnych w drodze nowych ofiar skarbu. Prawda, że państwo jako takie nie bardzo się nadaje do prowadzenia przedsiębiorstw zarobkowych; prywatny zwykle o wiele lepiej zna się na tem. Ale z drugiej strony sądząc, że kolej żelazna nie jest prostem przedsiębiorstwem przemysłowym, ma bowiem do spełnienia szereg zadań przeważnie natury publicznej, a pod tym względem zdaje mi się że państwo lepiej zdoła spełnić te zadania. Prywatny lepiej administruje, jednakże tylko tam, gdzie interes jego łączy się z powodzeniem przedsiębiorstwa. Przy kolejach jednakże, które znacznie są zadłużone w obec państwa, tak że całe przedsiębiorstwo prowadzi się na koszt i niebezpieczeństwo rządu, w takich przypadkach zdaje mi się, nie zachodzi ten interes

ze strony prywatnych osób, interes raczej stoi całkiem po stronie państwa, i dla tego sądząc, że przy takich kolejach prywatny zarząd nie jest lepszym od rządowego. Sądząc zresztą, że administrujące państwo o wiele więcej podlega kontroli publicznej niżeli spółka prywatna. Przyznacie wszyscy panowie, że jeżeli obrachunek z ruchu i bilanse przedkładane będą do sprawdzenia Izbie posłów, to kontrola lepsza będzie niż ją wykonuje obecnie zgromadzenie generalne akcyonaryuszów. Nadto są jeszcze nader ważne względy polityczne i handlowe, — wspomnę tylko kwestję taryf kolejowych — przemawiające za administracją rządową, a w końcu wskazałbym również na to, że i w sąsiednich państwach koleje zwolna przechodzą w ręce rządowe. Otóż rząd w przekonaniu, że tego środka użyć wypada, przedsięwziął zaważać przedewszystkiem ciało ustawodawcze do powzięcia w sposób odpowiedni zasadniczej uchwały, czy tej drogi chwycić się trzeba, a jeżeli ta zasadnicza uchwała wypadnie po myśli rządu, wtedy tem łatwiej będzie mógł przeprowadzić całą akcję w wielkich zarysach i z nadzieją skutku. Dlatego też rząd ograniczył się na tem, że zaproponował panom niektóre ogólne warunki wszystkich tych transakcji. Pomijając uwolnienie od stempla należności warunkami temi są: uznanie i objęcie długu z priorytetów przez rząd, tudzież zapłata umówionej ceny kupna w 4 procentowych państwowych tytułach kolejowych. Te warunki traktowane być muszą w drodze ustawodawczej. W orzeczeniu, że dług z priorytetów uznany i objęty został przez państwo — znajdzie konkretny swój wyraz zasada netykalności długu priorytetowego u kolei z gwarantowanym dochodem. Posiadacz priorytetów zatrzymuje swą specyjalną hypotekę, a zyska na tem, gdyż w miejsce nie bardzo dobrego dłużnika osobistego wstępuje o wiele lepszy dłużnik, to jest państwo. W skutek tego priorytety kolei żelaznych stają się walorem państwowym bezpośrednio gwarantowanym, a to zdaje mi się uspokoi poniekąd kredyt publiczny.

Co się dotyczy drugiego ogólnego warunku proponowanego przez rząd, to jest zapłaty w rentach kolejowych i w obligacjach to sposób ten ma tę zaletę, że umożliwia przeprowadzenie transakcji bez potrzeby odwołania się do targu pieniężnego. Rozumie się przez się, że szczegóły tych warunków mogą ulec modyfikacji, ale nie same warunki — przyszczenie wszakże, że uregulowanie nastąpi przez ciało prawodawcze, jest główną rzeczą.

W dalszym ciągu swego *exposé* p. minister omawia kwestję niedoborów z ruchu, i przychodzi do konkluzji, że kwestyę tę wypada uregulować w ten sposób, że rząd w drodze ustawodawczej wprawdzie upoważniony zostanie do pokrycia niedoborów, jednakże przy kolejach używających tak znacznej gwarancji, że nie ma nadziei, aby gwarancja ustatkowała kiedykolwiek, upoważnienie to nastąpi tylko pod tym warunkiem, aby rząd miał prawo każdego czasu objąć administrację lub powierzyć ją innej spółce kolejowej. P. minister wskazuje na nagłość sprawy przypominając, że dług gwarancyjny z końcem 1875 r. wynosił przeszło 94 milionów, dziś wynosi już przeszło 100 mil. a w preliminarzu roku bieżącego i następnego wynosi 220¼ milionów. Konserwować sytuację taką a nie szukać środka ku uchyleniu tak nienaturalnych stosunków ekonomicznych uważam po prostu za rzecz niemożliwą. Rząd więc uprawniony i obowiązany jest położyć koniec takiemu stanowi. Omawiając dalej poszczególne przedłożeń p. minister zapowiada wkrótce ustawę szczegółową w sprawie listów zastawnych i ekspripracyi a w końcu poleca wniesienie projektu.

Następnie Izba przeszła do porządku dziennego i przyjęła w trzecim czytaniu ustawę o sprzątaniu śniegu z gościńców, czyniąc do niej tylko nieznaczne poprawki stylistyczne.

Z porządku dziennego nastąpiła dyskusja nad projektem rządowym zmiany §§ 6 i 119 ustawy notaryalnej. Sprawozdawca dep. Kowalski.

W rozprawie zabiera głos dep. dr. Prażak: Brak kandydatów notaryalnych tem się tłumaczy, że nikt właściwie nie wierzy w istnienie przymusu legalizacyjnego i notaryalnego. Pomnożenie zaś liczby notaryuszów jest niezbędną potrzebą. Mowca przemawia zatem, aby przynajmniej na prowincyi pozwolono połączyć notaryat z adwokaturą. W tym krótkim czasie, jak ustanowiono wolną adwokaturę można się już było przekonać, że trzeba jąć się koniecznie jakiegoś środka, aby zaradzić powstaniu proletaryatu adwokatów. Takim środkiem byłaby możliwość połączenia notaryatu z adwokaturą.

Dep. Kowalski jako sprawozdawca przemawia przeciw tym wywodom sądząc, że gruntowna reforma tych stosunków da

się tylko osiągnąć przez równoczesną zmianę ustawy adwokackiej. Mowca wskazuje na kraje, w których notaryusze nie mają nawet dostatecznego zatrudnienia, tak że tylko komisje sądowe ich podtrzymują. Czy i o ile czynności sądowe pozwalają połączenia notaryatu z adwokaturą, to osądzić jest rzeczą ustawodawstwa. Mowca stwierdza iż w samej rzeczy niektóre kraje potrzebują rozszerzenia notaryatu — ale nie teraz pora do rozwiązania tej kwestyi.

Ustawa w drugim i trzecim czytaniu zostaje przyjęta.

Komisyja legitymacyjna zdaje sprawę z wyborów, z pomiędzy których wybór dep. Gniewosza i Hallera został potwierdzony.

Żywa dyskusja wszczęła się nad sprawozdaniem komisji edukacyjnej z petycji stowarzyszenia *Matica szkolna* w Prosnicach o utrzymanie czeskiej szkoły realnej wyższej ze skarbu państwa.

Dep. Posselt jako sprawozdawca, wnosi ostatecznie tej petycji Rządowi do przekonania się o potrzebie i do rozważenia, czyli niewypadaloby subwencyonować z funduszu państwa niższej szkoły realnej z wykładem słowiańskim?

W dyskusji zabierali głos za wnioskiem dep. Meznik, Mildeluh, Fanderlik, tak samo w dłuższej przemowie deput. E. Suess, broniąc wniosku przeciw deput. Zailnerowi, Auspitzowi, i Fuxowi, którzy odwołali się mianowicie na to, że i Sejm czeski kilkakrotnie prosił o subwencję, a odrzucił petycję nie uznając potrzeby takiej szkoły.

Przy głosowaniu większość Izby przychyliła się do wniosku komisji.

Prezes dr. Rechbauer oświadcza, że w ciągu posiedzenia podany mu został wniosek, aby sprawozdanie z wniosku X. Ozarkiewicza i tow. o zmianę ustanowienia taryfowych, liczba porządkowa 106 Bc, uważa 2 c) ustawy z 13 grudnia 1862 dziś jeszcze przyszło pod obrady Izby. Izba zgadza się na to.

Dep. dr. Ryger zdaje sprawę, poczem od razu rozpoczęto dyskusję specjalną nad § 1, który brzmi: „Posiadacze takich beneficjów, których dochód roczny nie przekracza sumy 500 złr. w. a. uwolnieni są oświadczyć od opłaty ekwiwalentu; jeżeli jednak uzupełnienie kongruy należy do jakiego funduszu, to ekwiwalent ma być uiszczony z tego funduszu.“ Paragraf ten zarówno jak cała ustawa od razu w trzecim czytaniu przyjęte zostały.

Następnie minister handlu p. Chlumecy odpowiedział na interpelację dep. Schaupa i tow. w sprawie regulacji taryf kolejowych. P. minister oświadczył mniej więcej co następuje: Potrzeba zaprowadzenia jednolitego systemu taryfowego a w szczególności jednolitej kwalifikacji towarów dla wszystkich kolei monarchii okazała się tak konieczną, że zarządy kolei czuły się spowodowane żądzić uczynić tej potrzebie. Koleje same dążyły do porozumienia się o podstawy jednolitego systemu taryfowego, a w końcu r. 1874 porozumiały się istotnie. Ministerstwo handlu musiało starać się o to, aby osiągnięta z takim mozołem jednolita kwalifikacja towarów ustalić na przyszłość, co również połączone było z wielkimi trudnościami.

Ministerstwo nie mogło więcej uczynić, jak zażądać upoważnienia do nadania jednolitej kwalifikacji tym kilku kolejom, które na mocy swej koncesji w sprawach taryfowych ulegają ustawodawstwu. Okoliczność ta spowodowała projekt ustawy przedłożony Izbie 17 grudnia 1875. r. Nowe miary metryczne wywołać musiały nowe taryfy kolejowe. Uskutecznić w tak krótkim czasie dwa nowe wydania taryf, jedno z końcem 1875 r., z powodu reformy miar i wag, a drugie z powodu reformy samych taryf — byłoby wielką trudnością. Spodziewając się, że przedłożenie o taryfach maksymalnych dla ruchu osobowego i towarowego w krótkim czasie nabędzie mocy prawnej, ministerstwo handlu sądziło, że najlepiej będzie oszczędzić ponownego wydawania taryf kolejowych, a zaprowadzić prowizorycznie tabele redukcyjne. Dalej powiada p. minister, że praca nad przerobieniem krajowych i pozakrajowych taryf związkowych potrwa jeszcze kilka miesięcy. Dopiero, gdy projekt taryfowy złożony w Izbie osiągnie moc ustawy, klasyfikacja towarów podług własnego mniemania odjęta będzie pewnej części spółek kolejowych i wszystkim kolejom ulegającym normom ustawodawczym. Dopiero przez nową ustawę mogą być unormowane pozycje maksymalne odpowiednie obniżonym klasom, dopiero wtedy mogą być osiągnięte równe pozycje taryfowe, i wtedy dopiero będą mogły być zaprowadzone na wszystkich kolejach austriackich jednaki taryfy osobowe. Nie mam więc żadnego powodu do cofnięcia tej ustawy, przeciwnie wielkie przywiązuję znaczenie do rychłego jej uchwalenia.

Na końcu posiedzenia dep. Kopp i

towarzysze z uwagi że w ostatnich tygodniach powtórnie jeden i ten sam dziennik *Deutsche Ztg.* przez prokuratorję państwa skonfiskowany, zaś po krótkim terminie, nawet po kilku godzinach przez prokuratorję znów oddany został, z uwagi, że taka niezręczność wzbudza pozór tendencyjnego przesładowania, interpelują p. ministra sprawiedliwości — czy znane mu są te zajścia, i co J. Excellencya zamierza uczynić, by na przyszłość zapobiedz takim zajściom ubliżającym powadze prawa i zagrażającym konstytucyjnie zagwarantowanej wolności prasy.

Następuje 101 podpisów.

Następne posiedzenie we wtorek 5 b. m.

SPRAWY MONARCHII

Na posiedzeniu sejmku węgierskiego z dnia 1 b. m. interpelował dep. Maurycy Wahrmann rząd węgierski w sprawie ugodowej. Minister-prezydent Tisza dał zaraz następującą odpowiedź:

„Wysoka Izba pozwoli, że przedewszystkiem przedstawię przebieg sprawy. Dnia 11 maja przedstawiłem, jak sam interpelant wspomina, owe zasady, na które zgodziły się oba rządy i na których podstawie uchwalono utworzenie austriacko-węgierskiego towarzystwa bankowego. Mówiłem tylko o zasadach, bo jestto rzeczą naturalną, że czynniki pieniężne gotowe do utworzenia zakładu bankowego na podstawie tych zasad, mają prawo do głosu w sprawie technicznych szczegółów. Przy tej sposobności jak i przy innych przyznano dzisiejszemu austriackiemu bankowi narodowemu pierwszeństwo o tyle, że oba rządy postanowiły przedewszystkiem temu bankowi zaproponować, ażeby stworzył zakład w myśl ułożonych zasad. Większe korzyści nie zostały i nie mogły być przyrzeczone. Według mego przekonania bowiem rządy obu państw nie mogły i nie będą mogły urzeczywistnienia tego, co za dobre uznały, robić zawisłem od postanowienia zakładu pieniężnego (oklaski). Dnia 4 października w odpowiedzi na interpelację powiedziałem, że rzeczywiście oba rządy uznają we wszystkich między obu państwami w toku bieżących kwestyj ugodowych i wprawdzie nie prawny lecz — podnoszę to umyślnie, bo przypisują mi odmienne oświadczenie — taki polityczny związek, iż wszystkie ustawy tylko razem mogą być do sankcji przedłożone. Ze na podstawie rokowań między obu rządami prowadzonych byłem uprawniony do takiego oświadczenia, dowodzi nie tylko ta okoliczność, że, jakkolwiek od 4 października a jeszcze więcej od 11 maja dużo czasu upłynęło, nigdy i z żadnej strony nie podniesiono zarzutu, jakoby powiedział coś niezgodnego z tem, co było umówione. Ale jest jeszcze jeden dowód: gdy w połowie października, jeżeli sobie dobrze przypominam, obiegała zaczęła nieśmiało wiadomość, że rząd austriacki nie uznaje solidarności kwestyi bankowej z innemi sprawami ugodowymi, wezwałem (choć trudno mi to przyszło, gdyż wiedziałem, co zaszło) listem z 24 października austriackiego ministra-prezydenta, ażeby mię w tej mierze uspokoił, czego ze względu na ważność sprawy potrzebuję, chociaż potem, co zaszło, owej wiadomości nie mogę uważać za prawdziwą. Zaraz 25 października otrzymałem od ministra-prezydenta list, w którym przypuszczenie podobne do indygnacji odiera (poruszenie) i prosił mnie, ażebym wiadomościom takim nie wierzył, gdyż ministerstwo austriackie nie dało do tego powodu ani oświadczeniem ani postępowaniem swoim (poruszenie).

Ażeby Izba dowiedziała się o wszystkim, co raz poruszono, muszę dodać, że w oświadczeniu ułożonym przez austriackiego ministra skarbu w jednym klubie poselskim, zostałem urzędowoawiadomiony, że wiadomości te otrzymałem dopiero rano tego dnia, w którym po południu odbyła się konferencja deputowanych. Wobec nagłości sprawy nie uczyniłem tego, co w tak ważnych sprawach jest potrzebnem, t. j. nie rozbiegłem sprawy z moimi kolegami w gabinecie lecz polegając na tem, że i tak zgadzamy się w tych sprawach, sam natychmiast telegrafowałem. Mój telegram nadszedł dopiero po konferencji jak się później dowiedziałem. Tyle o tem, co zaszło. Co do innych kwestyj mogę z zupełną stanowczością oświadczyć, a że od 11 maja między obu rządami nie umówiono nic, coby niezgodnem lub sprzecznem było z oświadczeniem mojem z dnia 11 maja. Rząd węgierski dotąd trwa w mniemaniu, że bank założony zostanie na podstawie umówionych zasad, Rząd trwa dalej przy tem, co miałem zaszczyt powiedzieć 4 października, t. j. że ustawy o wszystkich kwestjach ugodowych tylko razem mogą być do sankcji przedłożone. Ponieważ rząd nie może zaprzeczyć, że mimo oświadczeń o solidarności obu rządów, ostatnie oświadczenie austriackiego ministra

skarbu pozwala słusznie przypuszczać, iż rząd austriacki dziś może inaczej chce tłumaczyć to, co dotąd zaszło, — przeto uważać będzie za swój pierwszy obowiązek postarać się o niewątpliwie rękojmię w kwestyi, czy rząd austriacki w sprawie bankowej opiera się tak jak gabinet węgierski na podstawie zasad przemienione 11 maja przedstawionych i na podstawie solidarności spraw. Dalsze postępowanie w tej sprawie zastosuje rząd do otrzymanej odpowiedzi i rękojmi. (Żywe oklaski)

Jak się z tych słów wysoka Izba przekonać może, rząd węgierski opiera się w kwestjach ugodowych na podstawie zasad przedstawionych 11 maja i 4 października. Bądźcie panowie przekonani, że do urzeczywistnienia tych zasad dążyć będziemy spokojnie, przedmiotowo i stanowczo. Jak silni będziemy w tym kierunku, zawisło od tego, do jakiego stopnia nasza działalność popieraną będzie przez ciała ustawodawcze a w pierwszym rządzie przez szanowną Izbę. Rząd w każdym razie święcie spełni obowiązek, jaki nań wkladają oświadczenia 11 maja i 4 października złożone a dziś wcale nie cofnięte. Wysoka Izba zechce przyjąć tę odpowiedź do wiadomości. (Żywe oklaski.)

Wahrmann oświadcza, że odpowiedź przyjmuje do wiadomości. Izba uczyniła to także. Przeciw przyjęciu do wiadomości głosowali posłowie z najskrajniejszej lewicy i niezawisłej frakcyi liberalnej.

SPRAWY ZAGRANICZNE

(Niemcy i wystawa paryska.)

Niemiecka rada związkowa ma wkrótce orzec, czy Niemcy wezmą udział w wystawie paryskiej. *Nordd. Allg. Ztg.* tak pisze w tej sprawie: „Ci którzy by wystawę paryską chcieli zwiedzić dla osobistej przyjemności, z większą radością przyjęli zapowiedź wystawy w r. 1878, aniżeli te koła, dla których wystawa połączone jest z ważniejszym zadaniem i większymi ofiarami finansowemi. Dla ostatnich jest to zresztą za krótki przeciąg czasu ze względu na panujące obecnie stosunki handlowe i przemysłowe. Znaczna część dzienników niemieckich mniemają jednak, że dana przez Francję indystryi niemieckiej sposobność do wystąpienia w szranki współzawodnictwa, przyczyni się znacznie do ożywienia i podniesienia przemysłu niemieckiego. Jakoż zapatrując się na sprawę z teoretycznego stanowiska, przyznać należy, że takie zdanie ma słusność za sobą. Ale praktyczne rozstrzygnięcie tej sprawy zależy od kół przemysłowych. Doświadczenia zrobione na wystawie w Filadelfii, liczne a daremne usiłowania odnośnej władzy, aby indystrya niemiecka należała tam była reprezentowana nie mogły dodać otuchy, aby móż oficyalnie zapowiedzieć udział w wystawie paryskiej, zanimby nie było pewnych widoków, że indystrya niemiecka mogłaby być godnie reprezentowaną. Urząd kanclerski kazał zasięgnąć za pośrednictwem rządów niemieckich zdania tych kół fachowych, o któreby na wystawie przedewszystkiem chodziło. Po największej części i odpowiadano przecząco, znaczna część tylko warunkowo chciała wziąć udział w wystawie a tylko mała część tych kół zgodziła się bezwarunkowo. Rząd niemiecki, gdyby tego wymagał rzeczywisty interes Niemiec, nie byłby się ułak wielkich kosztów, któreby musiał ponieść, czyniąc zadość życzeniu znacznej liczby przemysłowców, którzy tylko na koszt rządowe chcieli wziąć udział w wystawie. Ale interes niemiecki tego nie wymaga, gdyż większa część przemysłowców niemieckich oświadczyła, że udział nie przyniósłby Niemcom najmniejszej korzyści i tylko wtenczas chcieliby wziąć udział w tej wystawie, gdyby rząd nie życzył sobie odrzucić porozumienia Francji. Od tej chwili miały rządy niemieckie do czynienia li z interesem państwa francuskiego, które z przyczyn, nad które nie chcemy się zastanawiać, uważało za stosowne bez poprzedniego zniesienia się z innemi wielkimi mocarstwami wśród tak trudnych stosunków zapowiedzieć wystawę na rok 1878. Dla tego czysto francuskiego interesu nie myśli przedewszystkiem rząd pruski wymagać od swych przemysłowców tak znacznych ofiar, jakoby ponieść musieli przez zapłatę samego ciała, które prawdopodobnie tem bardziej dałoby się uczuć, im słabszą by się okazała indystrya niemiecka. Ta decyzja rządu niemieckiego powzięta za zgodą najwyższych czynników państwowych, znalazła w najdalszych kołach uznanie. Nie potrzeba szukać do niej politycznych motywów, gdyż motywy spoczywające w sprawie samej, aż za nadto są wystarczającymi. *Nordd. Allg. Ztg.* zawezwała 23go września b. r. indystryę niemiecką do żywego udziału i gorliwej pracy okrzykiem: Dalej do Paryża! Atoli

te koła, które jedynie z praktycznego stanowiska zdołały rozważyć to życzenie, zdecydowały, że indystrya niemiecka nie znajduje się w tem położeniu, aby mogła dopomóc do uświetnienia uroczystości, której świetność wymaga od niej lub państwa niemieckiego jedynie ofiar, rzeczywistą zaś korzyść przynosi państwu zapraszającemu. W oba takie położenia rzeczy, schyłamy czoło przed decyzją, której sobie nie życzyliśmy, ale której też nie mogliśmy się sprzeciwić i cofamy nasze wezwanie żywo tego pragnąc, aby indystrya niemiecka ani na chwilę nie przestała pracować nad przywróceniem dawnej swej sławy.“

(Lord Salisbury we Włoszech.)

O rezultacie misji lorda Salisbury we Włoszech tak samo nic nie wiadomo, jak o powodzeniu jego w Paryżu, Berlinie i Wiedniu. Są wprawdzie dzienniki, które wzmawiają w swoich czytelników, że misja lorda Salisbury zrobiła zupełne *fiasco*, a *Tagblatt* cytuje nawet iotne słowo księcia Bismarcka, który zjawienie się angielskiego dyplomaty przyrównał do zjawiska błyszczącego meteora, „po którym nic nie zostało“. Nie zapuszczając się w sfery jałowych domysłów, przytoczymy tu tylko głosy kilku dzienników włoskich z okazji pobytu lorda Salisbury w Rzymie. I tak *Opinione* pisze: „Zapewniają, że oświadczenia dane przez margr. Salisbury gabinetom, z któremi się naradzał, wykluczają myśl wojny ze strony Anglii. Przewidują tu wojnę Rosji z Turcją, gdyż niepodobna, aby Turcja mogła udzielić żądanych przez Rosyję rękojmi, i ponieważ nie jest także rzeczą prawdopodobną, aby Turcja nie stawiła oporu zbrojnego okupacji Bułgarii. Na taki przypadek przypisują Anglii myśl obsadzenia niektórych ważnych punktów w Egipcie. Nie dają tu wiary twierdzeniu, aby istniał traktat między Anglią a Turcją.“

Inny organ włoski *Diritto* tak się wyraża: „Markiz Salisbury odejść dzisiaj rano. (1 b. m.) Wysłannik angielski i minister spraw zagranicznych Melegari mogli w swych konferencyach nabrać wzajemnie przekonania, że zamiary Włoch i Anglii wśród obecnych okoliczności zwrócone są jedynie na utrzymanie pokoju europejskiego zapomocą pacyfikacji zbuntowanych prowincji na podstawach trwałych i stanowczych. Wrażenie odniesione w ogóle z pojedynczego charakteru misji markiza Salisbury było bardzo zadowolniające.“

Liberta wreszcie mówi: „Markiz Salisbury oświadczył podczas krótkiego pobytu swego we Włoszech, że jedzie do Konstantynopola z bardzo pojedynczymi ideami i że spodziewa się po konferencji praktycznego rezultatu Salisbury nie miał specjalnej misji do rządu włoskiego, ani też nie przedłożył mu żadnej specjalnej propozycji. Wyraził się on, że głównym celem podróży jego jest poznanie opinii rozmaitych rządów i zakomunikowanie im zapatrywań rządu angielskiego.“

(W sprawie demarkacyjnej.)

Linia demarkacji między wojskami serbskimi a tureckimi nie jest dotychczas jeszcze stanowczo wytknięta. Żywy spór toczy się o Alexinacz. Projekt rossyjski zmierza do tego, aby Alexinacz i Deligrad wciąż zostały do pasu neutralnego, a Serbowie domagają się ustąpienia Turków z Alexinaczu twierdząc, że warownia ta obsadzona została przez wojska tureckie dopiero 1. listopada w południe, gdy zawieszenie broni, które w nocy z 31. października na 1. listopada przyjętem zostało, miało już moc obowiązującą. Nie łatwo będzie Serbom udowodnić to twierdzenie, kawaleria turecka bowiem obsadziła Alexinacz już 31. października przed południem, a tylko wysłana z Niżu piechota przybyła do Alexinaczu nazajutrz 1. listopada. Generał angielski Kemball, który był naoczny świadkiem obsadzenia Alexinaczu będzie mógł pod tym względem udzielić komisji autentycznych wyjaśnień. Także projekt rossyjski wciągnięcia Alexinaczu i Deligradu w obręb pasu neutralnego pozbawiony jest podstawy. Odległość wzajemna tych dwóch punktów wynosi 12 kilometrów t. j. prawie trzy razy tyle, co projektowana szerokość pasu neutralnego.

Według telegramu *Tagblattu* z Belgradu 1. b. m. przyszło wreszcie w komisji demarkacyjnej do porozumienia w sprawie pasu neutralnego nad Morawą i nad Tinakiem. Bardzo żywe rozprawy wywołało żądanie komisarza rossyjskiego poparte przez reprezentantów Niemiec i Włoch aby Turcy opuścili Alexinacz i cztery szanice pod Subotiaczem na północ od Alexinaczu usypiane już podczas zawieszenia broni. Stało na tem, że Turcy zatrzymają Alexinacz, ale opuścić muszą owe szanice.

W Czarnogórze roboty komisji demarkacyjnej są już na ukończeniu. Nato-

miast kwestya zaprowiantowania twierdz Niksacza i Podgorzycy następcza trudności. Książę Nikita nie chce ani słyszeć o zaprowiantowaniu tych twierdz bez kontroli czarnogórskiej, przyczem Mukhtar basza ze swej strony z równą obstaje stanowczością. W obec tych sprzeczności nie pozostanie zapewne nic innego, jak poddać tę rzecz pod decyzję komisji demarkacyjnej.

Rosyjski komisarz demarkacyjny w Czarnogórze, podpułkownik Bogoljubow, otrzymał od swego rządu polecenie zdania sprawy, ile wojowników wystawić może Czarnogóra wraz z Bośnią i Hercegowiną. Czarnogórski minister wojny Plamenacz miał oświadczyć, że Czarnogóra zawsze jeszcze może dysponować 18.000 ludźmi. Powstańcy w Hercegowinie rozporządzają około 6000, w Bośnii zaś tylko 3000 ludźmi. Między Petersburgiem a Cetynią stanął układ, na mocy którego Rosya obowiązała się dostarczać Czarnogórze przez cały czas wojny miesięcznie po 50.000 rubli, pod warunkiem jednak, aby z tej sumy także powstańcy hercegowińscy byli utrzymywani.

(Z rosyjskiej Bessarabii).

Korespondent *Augsb. Allg. Zeitung* tak opisuje swą wycieczkę do Kiszeniawa: Wszystkie stacje są literalnie przepelnione wojskami. W Kiszeniawie i okolicy stoi 100000 ludźmi; pomiędzy Bałtą a Bielcami 40.000. Pod Talezsi niedaleko Prutu niemniej i pod Ungheni stawiają się z nadzwyczajnym pośpiechem baraki a pod Benderem i Teraspolem zakłada rząd ogromne magazyny zboża. W Kiszeniawie i w okolicy wystawiono w ostatnich dniach 500 połowych pieców do pieczenia chleba i ustawiono w otwartem polu 2500 stogów siana. Wszędzie panuje gorączkowa czynność a na południowo-rosyjskich liniach kolejowych translokacja wojsk przybrała takie rozmiary, iż dziennie przebywa niemi 25 do 30 pociągów z wojskiem. Kiszeniaw sam wygląda jak wielkie koszary. Najznakomitszych obywateli wyprawiono bez wszelkiej ceremonii z własnych domów, pomiędzy innymi i pewnego kapitana amerykańskiego ożenionego z Rosyanką ze znakomitego domu. Jedynie właściciel domu, w którym się znajduje główna kwatery W. księcia Mikołaja Mikołajewicza, otrzymuje wynagrodzenie podobne w sumie 3 000 (?) rubli w srebrze dziennie. Na większych stacjach dostają żołnierze herbaty to jest gorącej wody, która zaledwie ma smak herbaty; po większej części wylewają potajemnie żołnierze ten napój nie do spożycia. Na dworcu kolei stoi zawsze 25 olbrzymich samowarów, z których podczas mej bytności częstowano 2500 ludźmi, co trwało dość długo, bo przeszło 3 godziny. Wojska wyglądają jakby były nieco znużone i zziębnięte, a u szeregowców, którzy przecież, jakby się tego można spodziewać, powinni być przyzwyczajeni do ostrzejszego klimatu, spostrzegłem na szyjach szale a na głowach chustki, rzeczy których nie ścierpiłoby nawet w armiach krajów południowych. Tak zwana „dobrowolna“ dostawa koni uskutecznia się wcale szybko. Każdy właściciel koni otrzymuje od komisji za każde dobrowolnie odstawił zwierzę 60—80 rubli w srebrze. Gdy który z nich ośmieli się stawiać opór, zabierają mu po prostu konia płacąc tylko 50 rubli. Opowiadano mi, że w tych okolicach a zapewne i w innych częściach kraju osobna komisja zajmuje się spisaniem urzędowo wszystkich sprzętów srebrnych będących w posiadaniu prywatnem, aby się mózdz zorientować co do wartości tych własności prywatnych. Pokazuje się z tego, że trudności jakie rząd napotkał, chcąc zaciągnąć za granicą pożyczkę, już w obecnej chwili dotkliwie się dają uczuwać. Wielu oficerów rosyjskich, mianowicie z korpusu inżynierskiego otrzymało polecenie, aby się *incognito* udali do Mołdawii i Wołoszczyzny, celem zupełnego zapoznania się ze stanem środków komunikacyjnych, z stosunkami kwatrującymi i innymi ważnymi okolicznościami militarnymi. Odessa jest zaopatrzona w 120 dział ciężkiego wagi, pomiędzy temi 60 dział Kruppa. Naczelną komenda armii wydała zakaz wywozu żywności a mieszkańcy miasta otrzymali rozkaz, aby się w jak najkrótszym czasie zaopatryli w dostateczne zapasy żywności, gdyż liwerantom później będzie tylko wolno dostarczać żywności dla wojsk cesarskich. Tego i innego rodzaju drażniące rozporządzenia bywają wydawane na niekorzyść publiczności tak, że ani własność ani osobiste prawo nie znajduje tu teraz należytego poszanowania“.

KRONIKA

— **O. k. krajowa Rada Zdrowia** załatwiła na posiedzeniu swoim z dnia 2 października następujące sprawy: 1) Przedsta-

wiła trzech kandydatów na posady weterynary powiatowych z siedzibą w Sokalu, Rohatynie i Śniatynie. 2) Przedstawiła terno na posadę weterynarza w Zbarażu. 3) Poleciła kandydata na posadę dyrektora Zakładu kontumacyjnego w Podwołoczyskach. 4) Uchwaliła modłą wynagrodzenia pilnego szczepienia ospy ochronnej. 5) Oświadczyła się za otworzeniem dwóch oficy chirurgicznych w Jezierzanach i Złoczowie. 6) Uznała potrzebę otwarcia nowych aptek publicznych w Mostach, Sasowie i Zabolociu; natomiast nie uznała potrzeby utworzenia nowej apteki na przedmieściu Kleparz w Krakowie.

— **Towarzystwo przyrodników** polskich imienia Kopernika odbędzie posiedzenie jutro o godzinie 6 po południu w sali IV uniwersytetu. Porządek dzienny: Dr. Godlewski. Sprawozdanie z prac Baranieckiego o wpływie światła na słuźowce i Eidera o transpiracji u roślin. Dr. Limanowski. Sprawozdanie z pracy dra A. Schäfte: Analogia pomiędzy rośliną społeczną i komórką roślinną. Dr. Radziszewski. Sprawozdanie ze swych badań źródła Belkotki w Iwoniecu.

* **W kasynie mieszczańskim** skradł ktoś wczoraj rano z otwartej sali jadalnej cztery obrusy stołowe w łącznej wartości 16 zł.

* **Kradzież pieniędzy.** P. Edmundowi M. właścicielowi dóbr, pod l. 18 przy ulicy Kościuszki zamieszkałemu, zginęły przedwczoraj z kieszeni surduta 2000 zł. w banknotach włożonych w kopertę. Podejrzenie kradzieży pada na służącego Antoniego O., którego uwięziono.

* **Kradzież kieszonkowa.** Wczoraj po południu podczas pogrzebu skradziono na ulicy Piekarskiej pani Magdalenie G., żonie oficjaly sądowego z kieszeni pugilares, w którym znajdowało się 17 zł. w banknotach i kwit na naftę Międzyzkiego.

* **Złożono** w policyi sztukę płótna zgrzebnego, którą skradziono zeszłego piątku niewiadomemu włóścianinowi z wozu na placu krakowskim.

— **Bazar na krakowskim** oddany już został kramarzom od 1 bieżącego miesiąca. Od wtorku kramy będą otwarte dla publiczności.

— **W przystępie obłąkania** spowodowanego ciężką chorobą, żona właściciela prywatnej szkoły handlowej w Wiedniu p. Schwalbl, przed kilkoma dniami wskoczyła z trzyletnią córeczką swą na ramieniu do Dunaju, została jednak w czasie jeszcze spozstrzeżoną przez straż nadbrzeżną i wyratowaną.

— **O wielkim pożarze** donosi telegram z Jokohamy. D. 30 listopada zniszczył ogień część dzielnicy cudzoziemskiej w stolicy Japonii Jeddo (Tokia).

— **Okropny wypadek** zdarzył się d. 1 b. m. rano, podług telegramu z Pragi, na rzece Wełtawie pod Königsall. Zatonął statek wiozący na pokładzie 20 osób, z których pięć na miejscu zginęło, jedna zostawała w stanie niedającym nadziei, a dwóch odszukać nie zdołano.

— **Fałszywe banknoty** pięcioreńskie, nadawczych zrzeczenie podrabiane pojawiły się były w ostatnich czasach w obiegu i przytrzymane zostały w różnych kasach publicznych w ilości 49 sztuk, po największej części z serji E. r. 10 lub też D. a. 16.

— **Mocne trzęsienie ziemi** nawiedziło dnia 25 listopada z rana okolice Sarmedy w prowincji Trawiso. Trzęsienie, które postępowało falą poprzedziły głuche łaskoty podziemne.

— **O pożarze w Terebes** podaje *Hon* następujące szczegóły: W jednej z dzielnic miasta ocalał tylko zamek hr. Juliusza Andraszy, apteka i szajzd. Na kościele łacińskim zgorzał dach, cerkiew ruska zaś spaliła się do szczytu, podobnie jak budynek szkolny. Przeszło sto rodzin pozostało bez dachu. Złoczyńcy korzystając z panującego w czasie pożaru popłochu, wielu gospodarzom uprowadzili bydło ze stajen.

— **Dwóch opryszków** Damjan Gjuric i Milicz Pribicevicz, którzy od dłuższego czasu niepokoili południowe okolice Banatu, d. 26 listopada padło od kul żołnierzy po zwycięskiej walce w lesie.

— **Wspaniały dar.** *Propag. du Nord* donosi, że pewna osoba, która chce pozostać nieznaną z nazwiska, na ręce kardynała arcybiskupa kambrajskiego złożyła sumę 200.000 fr. na utworzenie dwóch nowych katedr przy wszechświeckiej w Lille.

— **Wiedeńskie Towarzystwo geograficzne** na posiedzeniu swem miesięcznem w ostatnich dniach mianowało przewodzącą ostatniej wyprawy angielskiej do bieguna północnego kapitana Naressa, oraz uczestnika tej wyprawy, kapitana statku *Discovery* członkami honorowymi Towarzystwa. Przewodniczący podał następnie do wiadomości zgromadzenia, że na telegram powitalny, przesłany przez wydział imieniem Towarzystwa wracającym z pod bieguna oficerom angielskim, nadeszła z Winehaster następująca odpowiedź: „Wstępując w ślady dzielnej austro-węgierskiej wyprawy polarnej usiłowała wyprawa angielska dostać się na mo-

rze polarne przez cieśninę Smitha. Kraj Francuska Józefa ponownie okazał się nadzwyczaj ważnym jako podstawa przyszłych badań.“

— **Królowa Wiktorya** z przyjściem w tych dniach na świat córeczki księstwa edynburskich została babką szesnastej wnuczki. Wnuków obojej płci posiada obecnie dwadzieścia pięć.

— **Koniec walk byków.** Według telegramu dziennika *Times* z Madrytu, markiz San Carlos ma wkrótce przedłożyć kongresowi hiszpańskiemu projekt ustawy o zniesieniu barbarzyńskich igrzysk znanych pod nazwą «walk byków».

— **Prawdziwą hekatombę** sprawił niedawno pomiędzy stadem owiec pociąg kolejowy w polu pod Nagy-Enyed. Wjechał między nie w chwili, kiedy przechodziło przez wysoki nasyp i 37 zmiażdżył zupełnie a 17 okaleczył. Pociąg łatwo mógł się przytem wykoleić, ale szczęściem w czas zatrzymał go przytomny maszynista.

— **Po egipskim ministrze skarbu**, którego tragiczny los znany jest czytelnikom, pozostało w haremie czterysta pięknych odalisek! Izmail Sadyk basza bowiem w tym kierunku głównie operował swemi setkami milionów, lubo sam sławnym był jako mężczyzna z brzydoty w całym Kairze. Ponieważ Khedyw cały majątek po nierzetelnym swym ministrze zabrać kazał na skarb państwa, odaliski zaś jako niewolnice, także stanowią integralną część majątku, przeto i one ulegną teraz konfiskacie, t. j. zapewne rozdane będą biedaczki na Nowy Rok pomiędzy dygnitarzy egipskich i wiernych sług khedywa, a może też — dodaje jeden z dzienników niemieckich — spieniężoną zostanie ta żywa galerya piękności Izmaila-Sadyka baszy.

— **Ciekawą historję** może mieć i koń. Czytamy właśnie w *Daily Telgr*: Pułkownik Kent, komendant pułku 77 poniósł właśnie ciężką stratę, przez śmierć swego wspaniałego, karego rumaka krwi arabskiej, który zakończył życie pełne przygód i sławy po długiej i bolesnej chorobie w barakach pod Cork. Był to bodaj czy nie najstarszy koń bojowy w armii angielskiej, gdyż odbywał kampanię krymską. Po odjeździe z Krymu odbył podróż w oko przyładka Dobrej Nadziei do Australii, a później po dwakroć do Indji i po dwakroć do Irlandji. W Bengalji znał każdą stacyę pomiędzy Kalkutą a Peszawer i Bombajem, a w końcu odbył podróż z Indji do Anglii przez cieśninę sueską. W roku zeszłym jeszcze brał udział w obchodzie święcenia nowej chorągwi pułkowej w Woolwich. Dodać wreszcie należy, iż koń ten był ulubieńcem całego pułku.

— **Wróżba długiej zimy.** W wielu okolicach zwłaszcza Kielc, na drzewach, a szczególnie na topolach włoskich, pomimo mrozu utrzymały się liście, z czego gospodarze wróżą ciężką i długotrwałą zimę.

— **Z powodu nagłej odwilży**, która w całej środkowej Europie w tych dniach nastąpiła, w Wiedniu przysposobiono środki ratunkowe na wypadek powodzi.

— **Włosi się wstydzą** panującej jeszcze w ich kraju bryganteryi, której ofiarą padają częstokroć nawet cudzoziemcy, jak niedawno Anglik Rose. W dzienniku *Opinione* niejaki p. A. Rolando z Neapolu proponuje utworzenie subskrypcyi narodowej i sam na początek składa 100 lirów, w celu odszkodowania p. Rose, który jak wiadomo złożyć musiał znaczny okup opryszkom. «Srom to dla Włoch — powiada pan Rolando — ażeby cudzoziemcy, goście w ich kraju, narażeni byli na podobne nieprzyjemności i straty.» Przytoczony dziennik przeciwny jest proponowanej subskrypcyi, dowodząc, iż znaczyłoby to tworzyć istne premie dla brygantów. Tymczasem dnia 23 listopada sześciu bandytów już w samem mieście Palermo usiłowało porwać kupca nazwiskiem Marco z jego mieszkania. Opadli go oni gdy rano drzwi otwierał, tabaką obsypali mu oczy i chcieli go położyć na wóz przygotowany w tym celu. Na krzyk opadniętego, którego rabusie stłumić nie zdołali, przybiegł syn jego i z balonu strzelił do napastników, poczem bandyci wskoczyli na wóz i co koń wyskoczy umknęli, pozostawiając kupca w sieni domu. Wypadek ten skłonił wielu mieszkańców wyl w okolicy Palermo do bezwzględnego przesiedlenia się do miasta.

— **Dalsze wykopaliska w Argos.** Podług ostatniego telegramu dr. Schliemanna w dzienniku *Times* z dnia 29 listopada uczony ten archeolog znalazł w archaicznych grobowcach w Argos oprócz dawniej poszczególnionych zabytków następujące misternej roboty z najczystszej złota przedmioty: hełm, dwa dyademy, wielki grzebień kobiecy, pancerz, trzy maski charakterystyczne, sześć waz, dwa naramienniki, dwa pierścienie, trzy brosze, ogromną ilość guzików, listków złotych i t. p., wreszcie duże pasy, srebrną wazę, jelonka z ołowiu, oraz mnóstwo brązowych mieczów, sztyletów, toporów i 25 strzał z krzemieniami ostrzałami.

Notatki literacko-artystyczne.

— **Spis treści literacka s. p. Aleksandra Fredry.** Rada zawiadująca przez hr. Jana Aleksandra Fredrę do rozpatrzenia pozostałych po s. p. ojcu jego Aleksandrze Fredrze dzieł dramatycznych, w której skład wchodzi pp. dr. Antoni Małocki, Franciszek Paszkowski, Władysław Łoziński, Stanisław hr. Tarnowski, i Stanisław Koźmian, ukończyła swoje czynności. Rozpatrzyła ona siedemnaście utworów oddanych pod jej sąd, a mianowicie: 1) *Wychowanka*, komedia w pięciu aktach wierszem; 2) *Rewolwer*, komedia w pięciu aktach wierszem; 3) *Wielki człowiek do małych interesów*, komedia w pięciu aktach prozą; 4) *Co tu kłopotu!* komedia w czterech aktach wierszem; 5) *Dyliżans*, komedia w czterech aktach prozą, grana we Lwowie w r. 1825, lecz dotąd nie wydana; 6) *Ożenić się nie mogę*, komedia w trzech aktach prozą; 7) *Ostatnia wola*, komedia w trzech aktach prozą; 8) *Godzina litości*, komedia w trzech aktach prozą; 9) *Pan Benet*, komedia w jednym akcie wierszem; 10) *Obrońca Olsztyna*, obraz dramatyczny w jednej odsłonie wierszem; 11) *Dwie bliźny*, komedia w jednym akcie prozą; 12) *Koncert*, intermezzo w jednym akcie prozą; 13) *Jestem zabójcą!* komedia w jednym akcie prozą, osnuta na temacie wziętym z angielskiej powiastki; 14) *Z jakim się wdajesz, takim się stajesz*, przysłowie dramatyczne w jednym akcie prozą; 15) *Świeczka zgasła*, komedia w jednym akcie prozą; 16) *Teraz*, komedia w jednym akcie prozą; 17) *Rymand Mnich*, libretto w trzech aktach prozą.

Postanowiono wyliczone powyżej utwory podzielić na trzy serye przedstawień zimowych, począwszy od zimy roku 1877 i dać je do grania w następującym porządku:

W roku 1877. 1) Wielki człowiek do małych interesów, 2) Dwie bliźny, 3) a) Z jakim się wdajesz, takim się stajesz, b) Jestem zabójcą, 4) Rewolwer.

W roku 1878. 1) Wychowanka, 2) Godzina litości, 3) a) Świeczka zgasła, b) Teraz, 4) Ożenić się nie mogę.

W roku 1879. 1) Ostatnia wola, 2) Co tu kłopotu! 3) Koncert, 4) Dyliżans, 5) Pan Benet.

Zastrzeżono, aby wszystkie teatry w tym tylko a nie innym porządku dawały przedstawienia, oraz aby żadne pierwsze przedstawienie powyższych sztuk nie odbyło się w letnich teatrach. Nie mogą powyższe sztuki być grane w prowincjonalnych teatrach lub w teatrach ogródkowych warszawskich przed odegraniem w czterech większych teatrach polskich: lwowskim, warszawskim, krakowskim i poznańskim.

Libretto *Rymand Mnich* usuwa się z liczby sztuk do grania, dopóki nie będzie doń dorobiona muzyka. Przedstawienie *Obrońcy Olsztyna*, jako zbyt krótkiego fragmentu, zostało wstrzymane.

Wszystkie utwory w liczbie 17, będą ogłoszone drukiem.

GOSPODARSTWO I HANDEL

Wyrób wódki w Galicji w roku 1875.

III.

Według ogłoszeń urzędowych w kampanii 1874/75 roku było w Austrii czynnych gorzelni 43743, a wraz z Węgrami 126.324, to jest w Austrii samej więcej o 12,152 a razem z Węgrami więcej o 12,163 gorzelni jak w poprzedniej kampanii. Widzimy z tego, że liczba czynnych gorzelni w Austrii ulega z roku na rok wielkim zmianom o kilkanaście tysięcy zakładów.

Z pomiędzy 43,743 gorzelni austriackich wykaz urzędowy zowie 41,444 chłopskimi, dalej wykazuje 42,114 gorzelni ze zwykłymi aparatami destylacyjnymi (w przeciwieństwie do aparatów sztucznych) wreszcie 42,409 gorzelni nazywa małemi. Pomędzy temi trzema cyframi nie zachodzi prawie różnica, tak iż niemal bez błędu powiedzieć można, że cyfry te oznaczają małe gorzelnie chłopskie, mające najzwyklejsze aparaty destylacyjne. W Galicji pojęcia te są zupełnie jednaki, gdyż wszystkich gorzelni każdej z trzech kategorii wykazano po 6.

Gorzelnie te małe w Austrii wyrabiają wódkę głównie z owoców i z odpadków przy fabrykacji wina. I tak z pomiędzy 42,409 małych gorzelni wyrabiano wódkę z gniciowych winogron w 14727 gorzelniach to jest przeszło w 1/3 gorzelni czynnych (34.70/0); przerabiano zaś na wódkę owoce pestkowo w 12869 zakładach czyli w 30.30/0 a owoce ziarnowe w 10674 gorzelniach czyli w 25.20/0 ogółu zakładów. Prócz tego przerabiają w tych małych gorzelniach jagody, sok burakowy i t. p. przedmioty, a rzadziej znacznie

zboże i ziemiaki. Łatwo zrozumieć, że te gorzelnie zupełnie zatem i stanowczo różnią się od naszych pod względem produktów jakie się w nich na wódkę przerabiają. Ale i pod tym względem rozmiarów są one nadzwyczaj od naszych odmienne. W 37.706 z tych gorzelní podatek roczny nie przerosł 5 zlr. a tylko w 24 przeszedł 500 zlr., to też ich cała produkcja wynosiła około 3.800.000 stopni co na jedną gorzelnię czyni średnio 90 stopni wyrobu na rok.

Pamiętając na stosunki produkcji gorzelanej w Galicyi widzimy jak całkiem odmienne są warunki rozwoju tych zakładów. U nas kwitną większe fabryki, kiedy tu mamy do czynienia z małymi fabrykami, właściciwie mówiąc z domowym przemysłem pędzenia wódki. Różnice te zasadzają się w pierwszym rzędzie na płodach używanych do wyrobu gorzałki, ale prawo propinacji obejmujące nasz kraj cały, także znakomicie przyczynia się do powstrzymania rozwoju takich drobnych, chłopskich gorzelní.

Jeżeli też przejrzymy kraje austriackie spostrzeżemy, że gorzelnie te prawie nie pojawiają się w północnych i w północno-wschodnich prowincjach monarchii, a głównem ich siedliskiem są kraje południowe jak Tyrol, Wybrzeże, Kraina, oraz środkowe jak Styrya, Salzburg, Austria dolna. W wielu z tych krajów wcale nie ma większych zakładów, a w innych stanowią one zawsze główną podstawę dla miejscowej konsumpcji. Wiadomo przytem, że wszystkie te drobne zakłady mają pozostawiony wybór albo zawarcia z rządem ugody pod względem ilości opłacanego podatku, albo też korzystania z niskich taryf podatkowych, jakie jeszcze przed 1860 rokiem służyły za normę podatkową. Przyjęto uważać że gorzelnie za rolnicze i z tego powodu rząd im udziela takich ulg podatkowych; właściwie jednak gorzelnie te nie są rolniczymi ponieważ ich produkcja nie jest związana z rolnictwem, lub przynajmniej nie tak ściśle jak produkcja gorzelní galicyjskich. Gorzelnie te są chłopskie i nie mały odgrywają rolę w polepszeniu dobrobytu ludu, a ztąd zasługują rzeczywicie na uwzględnienie w podatku; nie należy wszelako uważać je za jedynie rolnicze, gdyż miano to słuszniej przypaść powinno zakładom większym, produkującym przeważnie ze względu na gospodarstwo rolne.

Wielkie gorzelnie, tak zwane w przeciwieństwie do poprzednich, noszą odmienny od nich charakter. W Austrii całej było ich wszystkiego 1334, a z tego w Galicyi 637 czyli prawie połowa, w Czechach 319 w Morawii 163, na Słazku 132 to jest: w krajach korony Czeskiej 614, na Bukowinie 46, w Austrii dolnej 20, w górnej 3, w Styryi 5 i w Karyntyi 9. Inne kraje gorzelní większych nie mają. Siedzibą więc podobnych zakładów jest tylko Galicya z Bukowiną i kraje korony czeskiej. Reszta krajów austriackich tylko wyjątkowo posiada wielkie zakłady do pędzenia wódki, a i te jak obaczmy są przeważnie odmiennej natury.

Pomiędzy temi wielkimi zakładami 75 przerabia melasę cukrową, a reszta różne gatunki zboża, głównie jednak ziemiaki. Wyrob z melasy najczęściej rozpowszechniony w krajach czeskich na 75 fabryk, 70 jest tam położonych.

Przewaga liczebna gorzelní galicyjskich sprawia, że cała prawie ilość zakładów przypada na opłacające od 1000 do 2000 zł. podatku: albowiem w innych krajach okazuje się, że gorzelnie są większe niż w Galicyi. Kiedy w naszym kraju tylko jeden zakład płacił w ubiegłej kampanii więcej jak 20.000 zł. podatku, gorzelní takich w innych prowincjach było 53, a z tych 7 przypadło na Austryę dolną, 24 na Czechy, 14 na Morawię i 4 na mały, sąsiadujący z nami Słazsk.

OSTATNIA POCZTA

W sejmie węgierskim interpelowano rząd po raz drugi w sprawie bankowej. Dep. Chorin zapytał ministra-prezydenta: jakie stanowisko zająć zamierza w obec oświadczenia austriackiego rządu, które wrzeczono nie zgadzając się z umową między obu rządami zawartą i czy gotów jest dalej rokować z obecnym rządem austriackim lub postąpi sobie samodzielnie w kwestyi cłowej i bankowej? Minister-prezydent Tisza tak odpowiedział. Po odpowiedzi danej wczoraj dep. Wahrmanowi odpowiedz na dzisiejszą interpelację będzie krótka. Nie mogą bowiem ani polemizować z motywami szanownego interpelanta ani wydawać sądu o postępowaniu austriackiego rządu. Gdybym to uczynił przekroczyłbym mój prawny zakres działania. Wczoraj uczyniłem to co należało do mojego prawnego zakresu działania i moich obowiązków, ażeby z zupełną otwartością wyjaśnić parlamentowi, co węgierski rząd u-

czynił lub uczyni (żywe oklaski). Złożyłem także wczoraj oświadczenie, jak rząd postąpić zamierza. Mianowicie powiedziałem, że rząd postara się przedwyszystkiem o rękojmnię, czy rząd austriacki trwa tak jak węgierski przy ułożonych stypulacjach. Stosownie do uzyskanej rękojmni, rząd uczyni dalsze kroki. W tej mierze i dziś nie mogę nic nowego powiedzieć. Uważam to za rzecz naturalną, że jak szanowny interpelant powiedział, rząd może zerwać dotychczasowe układy i stanąć na stanowisku odrębnego okręgu cłowego i odrębnego banku. Już w maju, gdy złożyłem moje oświadczenie, w raził interpelant zdaniem, że przyjęcie tych układów byłoby gorszem aniżeli wszelkie inne następstwa. Ponieważ wtedy wypowiedziałem przekonanie, że wśród obecnych stosunków interes kraju wymaga porozumienia na wskazanych podstawach, przeto całkiem naturalnie w postępowaniu kogokolwiek nie mogę szukać powodu do zerwania stypulacji. Uważając te stypulacje wśród danych stosunków za pożyteczne dla kraju jestem obowiązany dążyć do ich urzeczywistnienia (żywe oklaski w centrum).

Odpowiedz na pytanie, czy rząd zamysła dalej rokować z obecnym rządem austriackim zawisła od tego, jak tłumaczyć należy słowo: rokowania. Że nie będę rokować celem zmiany zasad już umówionych, to oświadczyłem już wczoraj. Jednak obowiązkiem moim jest porozumiewać się w sprawach obu częściom monarchii wspólnych z tym rządem, który Najjaśniejszy Pan postawi na czele krajów w Radzie państwa reprezentowanych. (żywe oklaski na prawicy i w centrum).

Odpowiedz tę przyjęła izba do wiadomości, chociaż interpelant nie był zadowolony.

Pester Cor. donosi, że Najjaśniejszy Pan przyjął ministrów br. Lassera i br. Pretisa w królewskim zamku w Budzie dn. 2 b. m. o 5 godz. popołudniu. Audyencya trwała półtorej godziny. Wczoraj w południe odbyło się wspólne posiedzenie obu ministerstw pod przewodnictwem Najjaśniejszego Pana.

Książę Bismarck przerwał wreszcie swe milczenie w kwestyi wschodniej. Na recepcyi danej 1 b. m. dla członków parlamentu wyraził się kanclerz w rozmowie ze swymi gośćmi, że o utrzymaniu pokoju nie należy jeszcze rozpoczynać. Gdyby jednak przyszło do wojny, za czem przemawiają wszystkie oznaki, to Rosya i Turcyja po jakimś czasie uczują znużenie (*werden müde werden*) i wtedy będą mogli Niemcy rozpocząć pośrednictwo z większymi widokami powodzenia niż obecnie. W tej chwili udzielenie Rosyi rady pokojowej byłoby niebezpiecznym; rada taka mogłaby zniechęcić naród rosyjski, co byłoby gorszem od przemijającego poróżnienia z jakim rządem. (zapewne angielskim?) Wojna między Rosyją a Turcyją będzie zapewne zlokalizowaną; ks. Bismarck wyraził nadzieję, że Anglia nie wystąpi przeciw Rosyi otwarcie, lecz w najgorszym razie prowadzić będzie przeciw niej tylko wojnę „półurzędową“ podobnie, jak to czyniła Rosya w Serbii.

O Austrii wyraził się ks. Bismarck nadzwyczaj sympatycznie. Gdyby Austrija miała być wciągnięta w wojnę, gdyby pojawiły się niebezpieczeństwa dla jej istnienia, byłoby zadaniem (*Beruf*) Niemiec stanąć w obronie egzystencji Austrii i w ogóle wystąpić za utrzymaniem status quo w Europie (*für den Bestand der jetzigen Landkarte einzustehen*). Niemcy okazały zupełną bezinteresowność. Austrija posiada zresztą wielką siłę żywotną, większą niżby mniemano. Okazałoby się to, gdyby cesarz Franciszek Józef w danym razie zaapelował sam do swoich ludów. To przekonanie wyraził ks. Bismarck wobec markiza Salisbury. O konieczności obsadzenia Bułgarii przez wojska rosyjskie nie mówił kanclerz wyśtannikowi angielskiemu.

Szczegóły te, podane przez *Köln. Ztg.* uzupełnił prywatny telegram *Presse*, który w następujący sposób streszcza enuncyację ks. Bismarcka: „Kanclerz podnosił z naciskiem, że zachowanie najściślejszej neutralności koniecznym jest dla państwa niemieckiego. Neutralnością tą wyświadczają Niemcy wielką przysługę Europie, w razie bowiem wybuchu wojny między Rosyją a Turcyją, zlokalizowanie tej wojny byłoby głównem zadaniem wszystkich mocarstw i wtedy właśnie neutralność postawi Niemcy w położeniu objęcia roli pośrednika. Missya markiza Salisbury miała ten skutek, że obecnie także Anglia podziela zdanie o konieczności zlokalizowania wojny. Stosunki między gabinetami berlińskim i londyńskim są jak najlepsze, a mowa tronowa niemiecka mówiąc o mocarstwach historycznie zaprzyjaźnionych, miała także Anglię na myśli. Najgłośniejszem dążeniem Niemiec jest jednak ścisła łączność z Austryją. W razie, gdyby Austrija uważała integralność swą za zagro-

zoną, albo gdyby wciągnięta w wojnę otrzymała śmiertelną ranę, nadeszłaby dla państwa niemieckiego chwila wdania się w akcję.“

W berlińskim liście *Polit. Corresp.* z 30 z m. czytamy: „Dzienniki wiedeńskie i peszteńskie się do porównania postawy Rosyi wobec Niemiec w r. 1870 z postawą, jaką Niemcy w razie wybuchu większej wojny zająćby miały albo zamierzały wobec Rosyi. W r. 1870 uczyniła Rosya to, co interes jej uczynić nakazywał. Czuwała nad Polską, której powstanie w razie zwycięskich postępów armii francuskiej było więcej niż prawdopodobnem. Zupełnie ten sam interes, lubo chwilowo wobec stosunków między mocarstwami w stopniu nieco mniejszym, mają obecnie Niemcy. Ścisłe stosunki, istniejące między monarchiami, są rękojmnią, że Niemcy nie stracą z oka tego wspólnego interesu, tak samo, jak go nie straciła z oka Rosya w r. 1870, a Prusy w r. 1863. Spokojne rozważenie tej okoliczności powinno położyć kres tym zbyt czynnym bo wszelkiej podstawy pozbawionym kombinacjom niektórych dzienników, zwłaszcza, że nie nadeszedł jeszcze czas, jeżeli w ogóle kiedy nadejść ma, w którym wdanie się tego rodzaju miałyby praktyczny interes dla Niemiec.“

Według telegramów stambulskich z tureckiego źródła, określiła Porta dokładnie stanowisko Turcyi wobec propozycji konferencyjnych i zakomunikowała swą decyzję ambasadorom mocarstw. Porta jest gotową nadać i wprowadzić w życie proponowane dla Bośni, Hercegowiny i Bułgarii reformy i poddać się pod tym względem uchwale większości reprezentantów mocarstw na konferencji. Zastrzegła sobie jednak Porta nadanie podobnych koncesyj także innym chrześcijańskim poddanym swoim. Jednostronne postępowanie pojedynczego jakiego mocarstwa, a mianowicie okupację Bułgarii przez Rosyję uważałaby Porta jako *casum belli*. Jeżeli by jednak za wkroczeniem Rosyan do Bułgarii równocześnie Austria obsadziła Bośnię i Hercegowinę, w takim razie Porta, nie uważając Austrii za mocarstwo nieprzyjacielskie, nie upatrywałaby w tem powodu do wojny.

Prezydent gabinetu francuskiego Dufaure podał się do dymisji. Senat francuski odrzucił 1 b. m. uchwałoną w Izbie deputowanych ustawę o zastanowieniu procesów przeciw uczestnikom k o m u n y.

Berliński *Reichs Anzeiger* ogłasza rozporządzenie cesarskie z dnia 23 listopada, rozpisujące nowe wybory do parlamentu niemieckiego na d. 10 stycznia 1877 roku. Parlament obecny zostanie zamknięty przed Bożem Narodzeniem i rozwiązany, aby mogły się odbyć nowe wybory, albowiem termin obecnego parlamentu upływa w pierwszych miesiącach 1877 r.

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ

Wiedeń, 4 grudnia. (Tel. prywat.) Według *Nowej Presse* wyraził się ks. Bismarck na drugim bankiecie parlamentarnym w podobny sposób o kwestyi wschodniej, jak na bankiecie pierwszym.

Wojska kijowskiego okręgu maszerują ku granicy tureckiej.

Wiedeń, 4 grudnia. Na wczorajszym zgromadzeniu stronnictwa konstytucyjnego w sprawie bankowej, wystąpili deputowani Kopp i Plener z wnioskami, które Herbst skombinował razem w jednym następującym wniosku rezolucyj: „Stronnictwo konstytucyjne, zastrzegając sobie zupełną swobodę uchwał nad innemi przedłożeniami ugody węgierskiej, uznaje i oświadcza, że zasady organizacyi bankowej, wypowiedziane w zbiorowej nocy obu ministrów skarbu z dnia 23 października 1876 r. a przeprowadzonych w załączonym projekcie statutów, nie mogą być przyjęte. Po dłuższej rozprawie, w której nie objawiły się żadne zasadnicze różnice, skonstruował przewodniczący wśród powszechnych oklasków i ożywionych okrzyków: Brawo! — że w sprawie tej panuje zupełna zgoda w stronnictwie, poczem przyjęto jednogłośnie wniosek Herbsty, i uchwa-

lono rezolucyę powyższą podać natychmiast pisemnie do wiadomości całego gabinetu.

Budapeszt, 4 grudnia. Wczoraj odbyła się pod przewodnictwem Najj. Pana wspólna rada ministrów, na której hr. Andrassy nie był obecny. Austriacy ministrowie zostaną dziś jeszcze w Peszcie. Konferencye jeszcze nie zostały ukończone.

Paryż, 4 grudnia. Journal Officiel ogłasza demisyję gabinetu. *Moniteur* donosi, że ks. Audiffert-Pasquier nie przyjął polecenia złożenia nowego gabinetu.

Paryż, 4 grudnia. Dufaure a wraz z nim cały gabinet podał się do dymisji. Marszałek Mac-Mahon prosił ministrów, aby prowizorycznie zatrzymali teki aż do dalszej decyzji.

Odpowiedz. redaktor **Władysław Kosiński.**

Nafta Piotra Miączyńskiego

nieeksploatująca

1 litr od 30 do 42 ct.

Przyjechali do Lwowa.

dnia 4 grudnia 1876

Hotel Zorka.

Pp. A. hr. Męciński z Dukli. — A. Müntner z Waniowa.

Hotel Angielski.

Pp. S. Biesiadecki z Krakowa. — J. Pogonowski z Rzeszowa. — A. Hulinka z Mycowa. — B. Papara z Białej. — L. Rychlicki z Bronicy.

Hotel Europejski.

P. E. Torosiewicz z Maydanu.

Hotel Langa.

P. J. Nowotny z Krajowic.

Hotel Kuhna.

P. K. Berthart z Szczerca.

Odjechali ze Lwowa.

dnia 4 grudnia 1876.

Pp. E. hr. Borkowski do Brodów. — F. hr. Potulicki do Krakowa. — L. Karszniewicz do Śniatyna. — A. Prager do Moskwa. — F. Brtniański do Tadan. — T. Heneczek do Netrebki. — C. Kozłowski do Maydanu. — J. Weraicki do Białej.

Spostrzeżenia meteorologiczne

z dnia 3 grudnia 1876, godz. 7 rano.

Barometr 722.84 mm. Psychrometr suchy 4.8°C. Psychrometr wilgotny 4.1°C. Prężność pary 5.9 mm. Wilgoć 94%. Zachmurzenie 10. Wiatr SW-1. Opad w mm. z ostatnich 24 godzin. — Temperatura powietrza 3.6°C. — Barometr opada.

z dnia 4 grudnia 1876, godz. 7 rano.

Barometr 721.80 mm. Psychrometr suchy 2.7°C. Psychrometr wilgotny 2.6°C. — Prężność pary 5.4 mm. Wilgoć 96%. Zachmurzenie 9. Wiatr S-1. Opad w mm. z ostatnich 24 godzin. — Temperatura powietrza 2.2°C. — Barometr opada.

Pociągi kolejowe.

Przychodzą do Lwowa.

Z Krakowa: o godzinie 5 minut 30 rano (pociąg pospieszny); o godzinie 9 m. 25 wieczór (pociąg osobowy); o godz. 10 min. 35 przed południem (pociąg mieszany).

Z Czerniowca: o godzinie 9 minut 55 wieczór (pociąg pospieszny); o godzinie min. 40 rano (pociąg mieszany); o godzinie 2 min. 50 popołudniu (pociąg mieszany).

Z Stanisławowa: (na Stryj); o godzinie 7 min. 58 wieczór (pociąg nr. 2); o godz. min. 53 (pociąg nr. 4);

Z Podwołoczysk: (na dworzec w Podzamczu); o godz. 2 min. 54 rano (pociąg osobowy); o godzinie 1 min. 8 popołudniu (pociąg mieszany).

Z Podwołoczysk: (na dworzec lwowski główny); o godz. 10 m. 33 wieczór (pociąg pospieszny); o godz. 8 min. 25 rano (pociąg osobowy); o godz. 3 min. 43 po południu (pociąg mieszany).

Odjeżdżą ze Lwowa.

Do Krakowa: o godzinie 11 min. 3 przed północ; (pociąg pospieszny); o godzinie 4 min. 40 rano (pociąg osobowy); o godzinie 4 min. 45 popołudniu (pociąg mieszany).

Do Czerniowca: o godz. 6 min. 25 rano (pociąg pospieszny); o godzinie 11 min. 25 wieczór (pociąg mieszany); o godz. 12 min. 30 z południa (pociąg mieszany).

Do Stanisławowa: (na Stryj); o godz. 8 min. 5 rano (pociąg Nr. 1); o godzinie 5 min. 10 wieczór (pociąg Nr. 3).

Do Podwołoczysk: (z Podzamczu); o godz. 31 min. 4 wieczór (pociąg osobowy); o godz. 11 min. 11 w południu (pociąg mieszany).

Do Podwołoczysk: (z głównego dworca); o godzinie 6 min. — rano. (pociąg pospieszny); o godz. 10 min. 27 wieczór (pociąg osobowy); o godz. 11 min. 45 w południu (pociąg mieszany).

Pory niniejszego rozkładu jazdy odnoszą się do południka peszteńskiego, godz. 12 w Peszcie odpowiada godz. 12 m. 20 we Lwowie.

Biuletyn i... Lwów, dnia 2 grudnia 1876

Kurs giełdy wiedeńskiej. Dnia 20 listopada 1876.

Table with columns for 'płać' and 'żądać' listing various financial instruments like banknotes and bonds.

Table with columns for 'płać' and 'żądać' listing various financial instruments like banknotes and bonds.

Table with columns for 'płać' and 'żądać' listing various financial instruments like banknotes and bonds.

Table with columns for 'płać' and 'żądać' listing various financial instruments like banknotes and bonds.

DZIENNIK URZĘDOWY

L. 15993.

Wykaz

(5703 1-3)

wydzierzawić się mającego podatku konsumcyjnego w niżej poszczególnionym okręgu dzierżawnym...

Table with columns: Nazwa okręgu dzierżawnego, Podatek konsumcyjny, Do wydzierżawienia, Cena wywołania, Wadium, Rok, miesiąc i dzień, Władza i miejsce.

C. k. powiatowa Dyrekcja skarbu.

Lwów dnia 30 listopada 1876

(5690 1-3) Rundmachung.

Nr. 6500 In der k. k. Kriegs-Marine werden absolvierte Techniker...

- Werber um die Aufnahme haben bis längstens 10 Jänner 1877 ein schriftliches Gesuch an das Reichs-Kriegs-Ministerium...

Marine Artillerie Geleuten werden nach einer dreijährigen Dienstleistung zur Ingenieurs-Prüfung zugelassen...

Wien im November 1876. Vom k. k. Reichs-Kriegs-Ministerium (Marine Section).

(5686) Erkenntnisse.

Das k. k. Landes- als Präsidialgericht in Laibach hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft...

Der Inhalt der in der Nr. 264 der in Laibach erscheinenden slovenisch-politischen Zeitschrift...

Thatbestand des Vergehens gegen die öffentliche Ruhe und Ordnung nach § 309 St. G., es werde demnach zufolge der §§ 488 und 493 St. B. D. die Weiterverbreitung dieser Druckschrift verboten.

Das k. k. Landes- als Präsidialgericht in Laibach hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft...

Der Inhalt des in der Nr. 134 der in Laibach erscheinenden slovenisch-politischen Zeitschrift...

Das k. k. Kreisgericht Trient als Präsidialgericht hat in Folge des Beschlusses vom 19 November 1876...

Der Inhalt des Artikels mit der Aufschrift "Le Recheze del Clero" in der Zeitschrift "La Voce Cattolica"...

Das k. k. Landes- als Präsidialgericht in Prag hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft...

Der Inhalt des Artikels mit der Aufschrift "Bedenks" in der Zeitschrift "Quintilian"...

Das k. k. Landes- als Präsidialgericht in Prag hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft...

Das k. k. Landes- als Präsidialgericht in Prag hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft...

Der Inhalt des Artikels mit der Aufschrift "Dejiny a socialismus" in der Zeitschrift "Budoucnost"...

(5673) Obwieszczenie.

L. 16066. C. k. sąd obwodowy jako handlowy w Przemyślu ogłasza niniejszem, że dnia 6 listopada 1876 wpisana została do tutejszo-sądowego rejestru dla spółek zarobkowych i gospodarczych firma: "Towarzystwo zaliczkowe w Birczy i połączonej z temże kasy oszczędności, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką."

Celem przedsięwzięcia jest dostarczenie swym członkom na umiarkowany procent gotowych pieniędzy za pomocą wspólnego kredytu wszystkich członków.

Dyrekcją składają: p. Franciszek Nahlik c. k. major w pensji w Birczy, jako dyrektor, p. Wiktor Okniński c. k. poczmistrz w Birczy jako kasyer, p. Bernard Kropf właściciel huty szklanej w Birczy jako kontrolor, p. Dr. Władysław Bodnianski jako zastępca dyrektora, ks. Józef Biega rz. kat wikary w Birczy jako zastępca kasyera, p. Lukasz Podbielski konduktor drogowy w Birczy, jako zastępca kontrolora.

Firmę stowarzyszenia przy ogłoszeniach i zawiadomieniach podpisują ważnie przynajmniej dwaj, zaś przy dokumentach Towarzystwa zobowiązujących, wszyscy trzech członkowie dyrekcji.

Udział w stowarzyszeniu ustanowiony tymczasowo najniżej na 10 złr. a najwięcej na 500 złr. w. a. i tworzy i albo wpłata w całości naraz albo wkładkami miesięcznymi przynajmniej po 25 ct. Odpowiedzialność członków za zobowiązania Towarzystwa jest solidarną wedle postanowień §. 53 i następnych ustawy z...

dnia 9 kwietnia 1873 N. 70 dz. p. p. Ogłoszenia podawane będą do wiadomości w jednym z czasopism lwowskich.

Przemysł dnia 15 listopada 1876. (5693 1-3) E d y k t.

L. 2605. C. k. sąd powiatowy w Radłowie ogłasza, że celem zaspokojenia pretensyi Stanisława Żurka w kwocie 150 zł, z pn. przedsięwzięta zostanie w dniu 17 stycznia 1877 20 lutego 1877 i w dniu 20 marca 1877, o godzinie 10 rano w kancelaryi tegoż c. k. sądu przymusowa publiczna sprzedaż realności pod l. k. 131 daw. 164 now. w Łękach położonej spółwłasność Wawrzęca Kotasa stanowiącej.

Cena wywołania wynosi 240 zł. w. a. Wadium 24 zł. w. a.

Akt opisania i ocenienia, oraz warunki licytacyjne przejrzeć można w registraturze sądowej.

Radłów dnia 9 października 1876.

(5711 1-3) E d y k t.

L. 9489. C. k. sąd miejski delegowany powiatowy w Rzeszowie zawiadania niniejszym edyktem p. Franciszka z Fittlów Pruszkową i Wincentego Fittla z życia i miejsca pobytu niewiadomych a w razie ich śmierci ich successorów lub prawonabywców z nazwiska i miejsca pobytu niewiadomych, że gmina miasta Rzeszowa w dniu 2 grudnia 1873 do l. 10663 przeciw Maryi z Fittlów Brydzińskiej, Franciszce z Fittlów Pruszkowej, Antoniemu Fittlowi, Felicji czyli Filipinie Baumeister i Wincentemu Fittlowi o zapłacenie kwoty 525 złr. w. a. z pn. z hipoteki realności pod l. 196 i 197 w Rzeszowie tegoż wie wniosła pozew i w zaopozewu został termin do rozprawy ustnej na dzień 11 grudnia 1876, o godzinie 9 rano wyznaczony. Gdy miejsce pobytu pozwanych Franciszki z Fittlów Pruszkowej i Wincentego Fittla a w razie zaszłej którego z tychże śmierci, nazwisko i miejsce pobytu ich successorów lub prawonabywców jest niewiadomem, przeto c. k. sąd miejski delegowany powiatowy w celu zastępowania pozwanych tychże jak również na koszt ich tutejszego adw. Dr. Alsa ze substytucją adw. Dr. Bindera kuratorem nieobecnych ustanowił, z którym spór wytoczony według ustawy postępowania sądowego w Galicyi obowiązującego przeprowadzonym będzie.

Zaleca się zatem niniejszym edyktem pozwany, aby w wyżej oznaczonym czasie albo sami stanęli lub też potrzebne dokumenta ustanowionemu dla nich zastępcy udzieliłi lub wreszcie innego obrońcę sobie wybrali i o tem c. k. sądowi powiatowemu donieśli, w ogóle zaś ażeby wszelkich możliwych do obrony środków prawnych użyłi, w razie bowiem przeciwnym, wynikłe z zaniebdania skutki sami sobie przypisaćby musieli.

Rzeszów dnia 20 października 1876.

(5695 1-3) E d y k t.

L. 16120. Samborski c. k. sąd obwodowy wzywa Grzegorza Pawlikowskiego lub tegoż spadkobierców lub prawonabywców aby w przeciągu jednego roku to jest do 30 października 1877 r., rozszczenia swe do sumy 375 Rb. zhr. na rzecz Grzegorza Pawlikowskiego na realności pod l. k. 63/55 Samborze ciągnącej tem pewniej zgłosili, ile że po bezskutecznej upływie tego terminu na prośbę posiadaczy tej realności umorzenie i wykreślenie tego wpisu zarządzonym zostanie.

(5668 2-3) **Edykt.**

L. 7637. C. k. sąd powiatowy Sokalski, rozpisuje celem zaspokojenia wierzytelności Abrahama Hersza Flanz w kwocie 304 guldenów z pn. przymusowy przetarg trzech kawałków pola z realności pod L. sp. 181 w Steniatynie położonej, karty hipotecznej niestanowiących na 460 guldenów ocenionych, na dniu 15 stycznia, 13 lutego i 13 marca 1877 r., w gmachu sądowym, zawsze od 10 godzinie rano.

Protokoły opisanie, ocenienia i warunki sprzedaży nieruchomości tej przejrzeć można w tutejszej registraturze.

Sokal 20 września 1876

(5683 2-3) **Edykt.**

L. 61024. C. k. sąd krajowy we Lwowie niniejszym edyktem wiadomo czyni, iż Antoni Gruszyński i Katarzyna Pyzio we własnym i małoletnich Antoniego i Franciszka Pyzio imieniu wspólnie z c. k. uprz. kolejną żelazną Karola Ludwika, przeciw pupilom Walentego Pulnarowicza o wprowadzenie postępowania względem wykreślenia nieusprawiedliwionej prenotacji Dom. 35 p. 29 n. 2 on. na realności Nr. 2632/4 we Lwowie uskutecznionej prośbę w dniu 8 listopada 1876 r., L. 61024 wniesli.

Dla nieznanym z imienia, życia i miejsca pobytu pupilów Walentego Pulnarowicza c. k. sąd krajowy tutejszego adwokata Dr. Skowrońskiego z substytucją adwokata Dr. Rogalskiego kuratorem mianował, z którym niniejsza sprawa wedle ustawy hipotecznej na wyznaczonym na dzień 28 lutego 1877 r., terminie przeprowadzoną będzie.

Niniejszym więc edyktem wzywa się zapozwanych aby w należyłym czasie osobiście stanęli, lub potrzebne tytuły ustanowionemu zastępcy udzielili lub innego zastępcę wybrali i sądowi oznajmili słowem stosownym do obrony środków użyli gdyż wynikające z zaniedbania skutki sami sobie przypisać będą musieli.

Lwów dnia 18 listopada 1876.

(5589 2-3) **Edykt.**

L. 4418. Dnia 25 stycznia, 22 lutego i 22 marca 1877 r., o godzinie 10 rano odbędzie się w tutejszym sądzie przymusowa publiczna sprzedaż realności pod Nr. 205 w Babinie powiatu samborskiego, ciała tabularnego niestanowiącej, Andryja i Tacianny Fedyniak własnej, w sprawie Jakóba Sandauera o 164 w. a. zł. z pn.

Cena wywołania wynosi 322 zł., wadyum 32 zł. 20 ct. w. a.

Przy pierwszych dwóch terminach realność tylko za lub wyżej ceny wywołania, przy trzecim także niżej takowej będzie sprzedaną. Resztę warunków wolno w tutejszym sądzie przejrzeć.

C. k. sąd powiatowy m. d. Sambor dnia 25 lipca 1876.

(5689 2-3) **Edykt.**

L. 60637. C. k. sąd krajowy we Lwowie wiadomości Józefa Standa, Ozyasza Loscha, Nathana Reisesa, Abrahama Chaima Werfla i Abrahama Westreichera, których miejsca pobytu nie jest wiadome, że uchwałą z dnia dzisiejszego zarządono w księgach tabuli krajowej adnotację prośby Adolfa Hiczkiewicza o wydzielenie z dóbr Grabowki przestrzeni 274 morg. 617 sążni i udzielono tę prośbę osobom mającym na tych dobrach zapisane prawa rzeczowe do oświadczenia się w myśl §. 3 ustawy 6 lutego 1869 r. w 60 dniach.

Uchwałą tę doręcza się ustanowionemu dla nieobecnych kuratorowi adw. dr. Reichowi i wzywa się ich, ażeby albo temu kuratorowi potrzebnych informacji udzielili, lub innego pełnomocnika ustanowili, gdyż wynikłe z zaniedbania skutki sami sobie przypiszą.

Lwów 18 listopada 1876.

(5664 3-3) **Edykt.**

L. 8514. Demiana Wasylka ze Siemakowic na mocy postanowienia c. k. sądu obwodowego Kołomyjskiego z dnia 4 października 1876 r., l. 7328 uznano marnotrawcą i przydano mu kuratora w osobie Józefa Kunisza z Siemakowic.

Z c. k. sądu powiatowego

Horodenka dnia 30 października 1876.

(5580 3-3) **Edykt.**

L. 14095. C. k. sąd obwodowy w Samborze rozpisuje na rzecz Mojżesza Freilich, Ichla Greibach i innych, celem zaspokojenia sum 103 złr., 347 złr. 48 ct., 92 złr. 24 ct., 150 złr. 68 ct., 102 złr. 50 ct., 15 złr. i 24 złr. 30 ct. z pn. publiczną przymusową sprzedaż realności pod l. 33/107 na Blichu w Samborze położonych, Dawida Tanenbauma własnych, ciała tabularnego niestanowiących, w dwóch terminach a to dnia 11 stycznia i dnia 15 lutego 1877, każdego razu o 10 godzinie rano, kiedy to te realności li wyżej lub za cenę wywołania sprzedane będą.

Gdyby na tych terminach cen wywołania nie uzyskano, wzywa się wierzycieli, celem ułożenia lepszych warunków na dzień 16 lutego 1877 o godzinie 10 rano z rygiorem, że niejawiący się do większości głosów jawiących się dolicznymi będą.

Cenę wywołania stanowią wartości szacunkowe t. j. realności w dzielnicy miejskiej w kwocie 1635 złr., zaś realności na Blichu w kwocie 773 złr. 40 ct.

Wadya wynosi 100% tych cen.

Akt opisanie, ocenienia i reszty warunków można przeglądać w tutejszej registraturze.

O czym się chęć kupienia mających, oraz wszystkich wierzycieli do rąk własnych masę spadkową Joanny Kraft i Samuela Grünsteina jako z miejsca pobytu i życia niewiadomych niemniej i tych wierzycieli, którzyby dopiero po 27 sierpnia 1876 prawo na tych realnościach uzyskali, lub którzyby uchwałą licytacyjną doręczoną być nie mogła przez ustanowionego kuratora dra Pawlińskiego, z zastępstwem dra Ehrlicha zawiadamia.

Sambor dnia 30 września 1876.

(5579 3-3) **Edykt.**

L. 25870. C. k. sąd krajowy w Krakowie niniejszym wiadomo czyni, iż w drodze dalszej egzekucji prawomocnego nakazu zapłaty z dnia 2 maja 1871 l. 7894, celem zaspokojenia należytości wekslowej p. Józefa Lgockiego, jako prawonabywcy p. Kazimierza Lgockiego w sumie 1800 złr. w. a., z procentem 60% od d. 1 września 1870 bieżącym, kosztami w kwotach 4 złr. 62 ct. 6 złr. 7 ct. — 2 złr. 86 ct. — 29 złr. 53 ct. już przyznaniem oraz dalszymi obecnie w kwocie 10 złr. 8 ct. w. a. się przysługującymi atoli po straceniu częściowej wypłaty w kwocie 1200 złr. w. a. w kapitale i procentów do dnia 4 września 1872 już zapłaconych przedsięwziętą zostanie w gmachu tutejszego c. k. sądu krajowego w dniu 20 lutego 1877 r. o godzinie 10 rano, przymusowa sprzedaż przez publiczną licytację pierwotnie w sprawie Jetti Banuet a właściciwie tejże prawonabywcy Mojżesza Rittermana przeciw Romanowi Piechockiemu pto 500 złr. w. a. protokołem de prs. 3 maja 1871 l. 8278 t. s. uchwałą z dnia 29 stycznia 1872 l. 1412 do wiadomości sądu przyjętym zastawniczo opisaną, własnością p. Romana Piechockiego będącej i ciała tabularnego niestanowiącej realności w Krakowie przy ulicy Starowisłnej l. 89 Dz. VI położonej, a właściwie placu przestrzeń 379 1/2 sążni obejmującego wraz z zabudowaniami na takowym postawionymi, składającymi się:

- a) z domu parterowego, murowanego, frontowego;
- b) z oficyny murowanej, parterowej umieszczonej w podwórzu od strony realności l. 80.
- c) z obszernego budynku parterowego murowanego, stojącej i ujeżdżalni w sobie mieszczącej;
- d) z małego parterowego domku drewnianego i szop z desek zbudowanych, tak jak takowe w akcie oszacowania z dnia 9 stycznia 1875 i z dnia 10 maja 1875 sprawie Teresy Majcherkowej przeciw Romanowi Piechockiemu pto 200 złr. w. a. z pn. przez c. k. Notariusza Brzeskiego przy relacji de prs. 5 czerwca 1875 l. 13455 do wiadomości sądu przyjętym szczegółowo są opisane, pod następującymi warunkami:

- 1) Za cenę wywołania stanowi się suma 11124 złr. w. a. w akcie oszacowania oznaczoną, poniżej której rzeczona realność a względnie plac wraz z powyższymi wyszczególnionymi zabudowaniami sprzedaną nie będzie;
- 2) Wadyum wynosi 111 złr. 25 ct. w. a.
- 3) Gdyby sprzedaż realności pod temi warunkami na wyznaczonych dwóch terminach do skutku nie przyszła, natenczas celem ułożenia przystępniejszych warunków licytacji wyznacza się w tut. sądzie termin na dzień 17 kwietnia 1877 r. o godzinie 4 po południu pod rygiorem §. 148 u. s.

Resztę warunków jak równie protokołów zajęcia i oszacowania przejrzeć można w tut. sądowej registraturze.

O czym się niniejszym chęć kupna mających tudzież tych wierzycieli, którzyby prawo zastawu do powyższej realności po dniu 30 czerwca 1876 uzyskali, lub którzyby uchwałą licytacyjną pozwalającą z jakikolwiek bądź powodów przed terminem licytacyjnym nie mogła być doręczoną do rąk kuratora jednocześnie w osobie adw. dra Lissowskiego z substytucją adw. dra Mochnackiego ustanowionego, zawiadamia.

Kraków 11 listopada 1876.

(5618 3-3) **Edykt.**

L. 16922. C. k. Sąd obwodowy Tarnowski podaje do wiadomości że małoletni Marya, Wojciech, Feliks i Tymoteusz Nalepowie przeciw Maurycemu Adlerowi, o uznanie prawa zastawu dla odpowiedzialności Tomasza Nalepy za dokładne dopełnienie układu z dnia 5 grudnia 1862 r. o kupno drzewa na dobrach Siemichowie dom 464 pag. 33 n. 68 on. ciężącego, i zdolny do ekstabulacji, skargę wnieśli, w skutek której do wniesienia obrony termin 90 dniowy zakreślony został.

Gdy miejsce pobytu tu pozwanego Maurycego Adlera jest niewiadome, zamianował c. k. sąd obwodowy kuratorem dla tegoż p. adw. Alojzego Malawskiego ze zastępstwem p. adw. Piotra Forysta z którym spór według ustawy sądowej przeprowadzoną zostanie.

Wzywa się zatem Maurycego Adlera, aby w należyłym czasie kuratorowi potrzebnych środków do obrony udzielił, lub innego zastępcę sobie obrał i o tem sąd zawiadomił, inaczej bowiem wynikłe z zaniedbania skutki sam sobie przypisaćby musiał.

Tarnów dnia 2 listopada 1876.

(5651 3-3) **Edykt.**

L. 4469. C. k. sąd powiatowy w Leżajsku wiadomo czyni, iż dnia 29 grudnia 1876 r., 26 stycznia, 23 lutego 1877 r., każdą razą o godzinie 10 rano w sprawie Dawida Cukier przeciw Szymonowi Chmura pto. 57 złr. 50 ct. w. a. z pn. odbędzie się przymusowa sprzedaż realności pod Nr. k. 69 w Grodzisku miasteczku położonej ciała tabularnego nie stanowiącej Szymona Chmury własnej, składającej się z domu i połowy ogrodu.

Cena wywołania 90 złr.

Wadyum 9 złr.

Protokoł zajęcia i oszacowania tudzież warunki licytacyjne przejrzeć można w registraturze sądowej.

Kuratorem dla niewiadomych wierzycieli ustanowiono Maryana Wodzyńskiego z Leżajska.

Leżajsk dnia 25 września 1876.

(5640 3-3) **Edykt.**

L. 923. C. k. sąd powiatowy odnośnie do edyktu z dnia 12 marca 1876 r., do L. 923 podaje do wiadomości, że w sprawie ustnej Akiwy Kleinmana przeciw Roche Kestenbergowej 20 Padawczowej i innym o uznanie za zgasłe prawo zastawu sumy 500 złr. w. a. mk. z pn. z nadcieżarami na realności Nr. 199 w Mielcu wr. III i VI. od a, b, c, on. hipotekowanej, w miejsce Markusa Storcha, dla pozwanych z życia i miejsca pobytu niewiadomych, i dla ich niewiadomych spadkobierców lub prawonabywców ustanawia kuratorem p. Markusa Horowicza zamieszkałego w Mielcu.

C. k. sąd powiatowy.

Mielec dnia 26 czerwca 1876.

(5587 3-3) **Edykt.**

L. 37730/62093. C. k. sąd krajowy we Lwowie wiadomo czyni, iż w skutek podania p. Maryanny Żulawskiej właścicielki dóbr Młynne o extabulację sum 5200 złr. i 4640 złr. w stanie biernym dóbr Młynne Dom. 133 p. 253 n. 19 & 20 on. na rzecz Jana Pieniężka zaintabulowanych z stanu biernego tychże dóbr dozwolił uchwałą z 15 stycznia 1876 r., L. 433 na wykreślenie proszonej extabulacji.

Powyzszą uchwałą przeznaczoną dla s. p. Konstantego i Marceliego Pieniężka względnie dla tychże niewiadomych z życia i miejsca pobytu spadkobierców i prawonabywców doręcza się do rąk równocześnie w osobie adwokata Dr. Bobownika ustanowionego kuratora.

Niniejszym edyktem wzywamy powyższych interesentów, aby w należyłym czasie u ustanowionego kuratora się zgłosili i celem przestrzegania swoich praw stosownych użyli środków, ileż z zaniechania wyniknąć mogące niekrozystne skutki sobie przypiszą.

Z c. k. sądu krajowego.

Lwów 21 Lipca 1876.

(5602 3-3) **Edykt.**

L. 4400. C. k. sąd powiatowy w Wieliczce podaje niniejszym do publicznej wiadomości, że celem ściągnięcia aktem notaryalnym z daty Podgórze 25 sierpnia 1874 r., Gustawowi Wortsman od Agnieszki Matlakowej przyznanej sumy 2500 złr. w. a. z pn i kosztami przedsięwziętym w dniach 11 stycznia, 8 lutego i 14 marca 1877 r., każdorazowo o godzinie 10 rano publiczną przymusową sprzedaż realności pod Nr. 224/83 w Wieliczce położonej „Niwa“ zwaną ciałem osobne tabularne stanowiącej według księgi gruntowej ut. Dom. Tom. III pag 9 n. har. 7 własnością dłużniczki Agnieszki Matlakowej będącej. Cenę wywołania wynosi przy egzekucyjnym oszacowaniu wypośredkowaną wartość 7191 złr. 1 kr.

za którą to lub powyżej takowej realność tę na pierwszym lub drugim terminie nabyć będzie można. Wadyum 719 złr. w. a. Oczem się chęć licytowania mających z tem nadmienieniem zawiadamia że reszta warunków licytacyjnych i akt oszacowania w registraturze sądu tutejszego w godzinach urzędowych przejrzani być mogą.

Wieliczka dnia 10 listopada 1876.

(5644 3-3) **Edykt.**

L. 60215. C. k. sąd krajowy lwowski ogłasza niniejszym, iż z powodu pozwu Ignacego Stahl, przeciw niewiadomym z życia i miejsca pobytu Alojzyi Tarnawskiej i Franciszkowi Aksamit, a względnie tychże z życia i miejsca pobytu niewiadomym spadkobiercom, o wykreślenie kwoty 100 złr. m. k. z większej 1000 złr. m. k. pochodzącej, ze stanu biernego realności pod l. 434 1/4 do tutejszego sądu pod dniem 3 listopada 1876, r., do l. 60215 wniesionego termin do rozprawy sumarycznej na 22 stycznia 1877 r. o godzinie 10 przed południem wyznaczony został i że ustanowiono dla tychże niewiadomych z życia i miejsca pobytu pozwanych kuratorem p. adw. Dr. Byka, z zastępstwem p. adw. Dr. Czeszera i temuż pierwszemu zadekretowany pozew doręczono.

Zawiadamiając o tem niewiadomych z życia i miejsca pobytu Alojzyę Tarnawską i Franciszkę Aksamit, a względnie tychże niewiadomych spadkobierców, wzywa się ich by albo osobiście się zgłosili, lub innego pełnomocnika w sprawie niniejszej ustanowili lub wreszcie ustanowionemu kuratorowi potrzebnej do prowadzenia sporu tego informacji udzielili, gdyż w przeciwnym razie skutki z zaniedbania tych czynności wynikłe, sami sobie przypisać będą musieli.

Lwów dnia 11 listopada 1876.

(5633 3-3) **Edykt.**

L. 35911. C. k. sąd pow. m. del. Sek. I. we Lwowie wzywa niewiadomych z pobytu spadkobierców zmarłego na dniu 11 grudnia 1874 r. we Lwowie, Aleksandra Szaszewskiego dla którego masy kuratorem adw. Dr. Balka ustanowiono, ażeby w przeciągu jednego roku do spadku się zgłosili i prawa swe wykazali, inaczej spadek tym tylko którzy swe prawa wykazą przyznany a w braku spadkobierców jako bezdziedziczny c. k. skarbowi państwa przekazany zostanie.

Lwów dnia 3 października 1876.

Z c. k. sądu powiatowego m. d. Sek. I.

(5639 3-3) **Edykt.**

L. 5239. C. k. sąd obwodowy w Nowym Sączu dozwala celem zaspokojenia a raczej ściągnięcia wierzytelności Szymona Reibschaida w kwocie 2200 złr. z procentami i kosztami razem w resztującej kwocie 3040 złr. 93 1/2 ct. w. a. z procentem po 40% od sumy 2200 złr. od 12 sierpnia 1876 r., tudzież wierzytelności tegoż w kwocie 1200 złr. z procentami i kosztami razem w kwocie 1546 złr. 35 1/2 ct. w. a., początkowo na Bukowcu ubezpieczonych a następnie na cenie kupna tychże przeniesionych; wreszcie kosztów obecnych w kwocie 17 złr. 72 ct. w. a. tudzież kosztów druku edyktu i portoryum pocztowego, relicytacji dóbr Bukowiec wedle Dom. 274, pag. 39, n. 4 haer., Antoniego Reczyńskiego własnych w powiecie Ciężkowickim położonych, która to relicytacja w jednym tylko terminie w dniu 9 lutego 1877 r. o godzinie 9 przed południem w c. k. sądzie obwodowym w Nowym Sączu odbędzie się.

Za cenę wywołania ustanawia się wartość szacunkową w kwocie 14350 złr. 20 ct. w. a.; na tym terminie powyższe dobra również i poniżej tej ceny wywołania sprzedanymi będą.

Wadyum przed licytacją złożyć się mające wynosi 1435 złr. w. a.

Resztę warunków licytacyjnych tudzież wyciąg tabularny, opisanie i oszacowanie dóbr powyższych, mogą być przejrzane w registraturze sądu obwodowego tutejszego, a wykaz podatków zaległych w urzędzie podatkowym w Grybowie.

O tem uwiadamia się wierzycieli hipotecznych z miejsca wiadomych do rąk własnych, zaś wierzycieli hipotecznych których miejsce pobytu nie jest wiadome a mianowicie Antoninę Czamarską lub któryby niniejsza uchwałą lub później zapasć mające uchwały wcale niebyły wręczone, albo nie w czasie przynależnym, lub którzyby po dniu 1 listopada 1876 r. do Tabuli weszli do rąk kuratora ustanowionego w osobie adw. Dr. Jarosza w Nowym Sączu zaś dom handlowy F. J. Kirchnmajer i syn jako wierzyciele z powodu otworzenia konkursu na majątku tegoż do rąk zarządcy masy konkursowej adw. Dr. Schlachtowskiego i przez edykta.

C. k. Sąd obwodowy.

Nowy Sącz dnia 11 listopada 1876.

(5665 3—3) Obwieszczenie.

L. 3897. C. k. Sąd powiatowy w Komarnie wiadomo czyni, iż celem zaspokojenia należności Mikołaja Konowalec od Antoniego i Reginy Pilińskich w ilości 400 złr. w. a. z pn., publiczna egzekucyjna sprzedaż realności pod nk. 355 star. 58 now. w Komarnie Antoniego i Reginy Pilińskich własnej, w trzech terminach dnia 9 stycznia 1877, dnia 8 lutego 1877 i dnia 9 marca 1877 r. każdym razem o godzinie 10 z rana w Sądzie tutejszym się odbędzie.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa w ilości 330 złr. w. a., zakład wynosi 33 złr. w. a.

Realność ta na trzecim terminie i niżej ceny wywołania sprzedaną zostanie.

Resztę warunków licytacyjnych i akt oszacowania w registraturze przejrzeć można. Komarno dnia 27 sierpnia 1876.

(5677 2—3) Obwieszczenie.

L. 7735. C. k. sąd powiatowy w Białej ogłasza niniejszem, iż przymusowa sprzedaż realności pod l. 180 daw. 152 now. w Lipniku położonej, Andrzeja Hoffmana własnością będącej, rezolucją z dnia 25 maja 1875 r., l. 2967 w celu zaspokojenia wierzytelności A. Rosnera w kwocie 50 złr. w. a. rozpisaną, w dniu 7 grudnia 1876 r. o godzinie 11 przed południem odbędzie się w sądzie tutejszym pod warunkami w edykcji z powyższej daty objętemi z tą zmianą, iż realność ta także poniżej ceny szacunkowej sprzedaną będzie.

w Białej dnia 20 października 1876.

(5662 3—3) Edykt

L. 9542. Ze strony c. k. sądu pow. miej. deleg. w Tarnopolu ogłasza się, że na dniu 27 lutego 1874 r., w Berezowi W. zmarł Pawłó Bedyduda.

Gdy sądowi miejsce pobytu spadkobiercy Juzka Bezdudy nie jest wiadome, wzywa się tegoż aby w przeciągu jednego roku od dnia dzisiejszego w tat sądzie się jawił i oświadczyć do spadku wniósł, gdyż inaczej postępowanie spadkowe z resztującymi spadkobiercami i z kuratorem mu w osobie Michała Bezdudy ustanowionym przeprowadzone zostanie.

Tarnopol dnia 14 sierpnia 1876.

(5672 3—3) Edykt

L. 61073. C. k. sąd krajowy Lwowski wzywa niniejszem posiadacza wekslu z daty Lwów dnia 16 stycznia 1860 r. przez Sarę Czaczkes wystawionego, na 105 złr. w. a. opiewającego, w dniu 16 grudnia 1860 r. płatnego a przez Jakuba Tiger akceptowanego, aby powyższy weksel w przeciągu 45 dni, licząc od dnia ogłoszenia niniejszego edyktu po raz trzeci w łamach „Gazety Lwowskiej“ tem pewniej tutejszemu sądowi przedłożył, ileż w przeciwnym razie po upływie tego terminu edyktalnego weksel na wstępnie opisany z nieważny i nieistniejący uznany zostanie.

Z c. k. sądu krajowego

Lwów dnia 11 listopada 1876.

(5656 3—3) Edykt

L. 56225. C. k. sąd krajowy we Lwowie niniejszym edyktem wiadomo czyni, iż Wincentyna Skolimowska o wykreślenie obowiązków Walentego Orzechowskiego, wedle Rel. now. 44, p. 463, n. 5 on., na sumie 150.000 złr. w stanie biernym dóbr Winniki i 1/2 Macoszyna zapisanej, intabulowanego przeciw masie Bargumińskiej czyli wierzycielom dóbr Dukla pod dnem 13 października 1876 r. l. 56225 pozew wniosła, w skutek czego pozew ten do pisemnego postępowania dekretowany a oraz tabularne uwidocznienie tego pozwu dozwolone zostało.

Dla pozwanej masy Bargumińskiej względnie wierzycieli dóbr Dukla z imienia, życia i miejsca pobytu nieznanymi, niemień ich również nieznanymi spadkobierców i prawonabywców ustanawia się tutejszego adw. Dr. Pomianowskiego z substytucją adwokata Dra Goreckiego kuratorem z którym niniejsza sprawa wedle ustawy sądowej dla Galicyi przepisanej przeprowadzoną będzie.

Niniejszym więc edyktem wzywa się zapozwanych aby potrzebne tytuły prawne ustanowionemu zastępcy udzielili lub innego zastępcę wybrali i sądowi oznajmili, słowem stosownych do obrony środków użyli, gdyż wynikające z zaniedbania skutki sami sobie przypisać będą musieli.

Lwów dnia 11 listopada 1876.

(5574 3—3) Edykt

L. 15304. C. k. sąd obwodowy w Tarnopolu uwiadoma niniejszem że pod dnem 14 października 1876, l. 15304 wniosli Juda Gärtner i Lea Debra Gärtner przeciw z życia i miejsca pobytu niewiadomemu Salomon Garfunkel względnie przeciw niewiadomym z życia i miejsca pobytu jego spadkobiercom prośbę o wykreślenie uwidocznionej jak dom 4 civ pag. 129 n. 4 on. prenotacji na skutek której wyznaczono w tutejszym sądzie termin na dzień 14 grudnia 1876 na godzinę 10 przed południem na którym ostrzeżenie popierający będą winni dowieść, że

termin do usprawienia jest otwartym, lub że skarga była wyniesiona w czasie właściwym; inaczej wykreślenie ostrzeżenia będzie dozwolonem.

Ponieważ miejsce pobytu pozwanych jest niewiadomem przeto tymże kurator w osobie p. adw. Dr. Marksteina z Tarnopola zastępcą tego zaś p. adw. Dr. Axelrad z Tarnopola ustanowiony został.

Upomina się zatem z życia i miejsca pobytu nieznanych, by ustanowionemu dla nich kuratorowi pisma i inne dowody ku obronie praw swoich służące wcześniej udzielił, lub innego sobie obrońcę obrali, tegoż sądowi temu oznajmili i wszystkie ku obronie swojej kroki poczynili, inaczej skutki zaniedbania swej winie przypisać będą musieli

Tarnopol dnia 23 października 1876.

(5575 3—3) Edykt

L. 15305. C. k. sąd obwodowy w Tarnopolu uwiadoma niniejszem, że pod d. 14 października 1876 r., l. 15303 wniosli Juda Gärtner i Lea Debra Gärtner przeciw z życia i miejsca pobytu niewiadomemu Leiblowi Goldberg względnie przeciw niewiadomym z życia i miejsca pobytu jego spadkobiercom prośbę o wykreślenie uwidocznionej jak dom. 4 civ pag. 129 n. 5 on prenotacji na skutek której wyznaczono w tutejszym sądzie termin na dzień 14 grudnia 1876 r., na godzinę 10 przed południem na którym ostrzeżenie popierający będą winni dowieść, że termin do usprawienia jest otwartym, lub że skarga była wyniesiona w czasie właściwym; inaczej wykreślenie ostrzeżenia będzie dozwolonem.

Ponieważ miejsca pobytu pozwanych jest niewiadomem przeto tymże kurator w osobie adw. Dr. Marksteina z Tarnopola zastępcą tego zaś p. adw. Dr. Axelrad z Tarnopola ustanowiony został.

Upomina się zatem z życia i miejsca pobytu nieznanych pozwanych, by ustanowionemu dla nich kuratorowi pisma i inne dowody ku obronie praw swoich służące wcześniej udzielił, lub innego sobie obrońcę obrali, tegoż sądowi temu oznajmili i wszystkie ku obronie swojej kroki poczynili, inaczej skutki zaniedbania swej winie przypisać będą musieli.

Tarnopol dnia 23 października 1876.

(5685 2—3) Edykt

L. 62632. C. k. sąd krajowy we Lwowie niniejszym edyktem wiadomo czyni niewiadomym z życia i miejsca pobytu spadkobiercom Anny z Zaboklickich 10 małż Karneckiej, 110 Korzatkowskiej, tudzież Wilhelmu Stampfl i Konstanty Zukiwicz i Józef Zukiwicz wniosli przeciw nim pod dnem 16 listopada 1876, l. 62632, pozew o ekstabulację dożywotniego prawa Anny z Zaboklickich 10 małż. Karneckiej, 110 małż. Korzatkowskiej pobierania odsetek od połowy sumy 20000 złp. w stanie biernym dóbr Stepiatyn z przyległ. jak Dom. 322, pag 424, n. 68 on. i dóbr Rojatin i Józefówka jak Dom. 512, pag. 403 n. 6 on. zahypotekowanego tudzież ekstabulację sumy wekslowej 3800 rubli srebr. jak instr. 561, pag. 524, n. 3 on. i sumy 1200 dukat. jak Intr. 561, pag 525, n. 4 on. na rzecz Wilhelma Stampfla w stanie biernym prawa Anny z Zaboklickich 10 voto Karneckiej 110 voto Korzatkowskiej pobierania odsetek od połowy sumy 20000 złp. na rzecz Wilhelma Stampfla intabulowanych i o pomoc sądową prosili.

Ponieważ miejsce pobytu spadkobierców, Anny z Zaboklickich 10 Karneckiej 110 Korzatkowskiej i Wilhelma Stampfla nie jest wiadomem a zatem uszanował c. k. sąd krajowy do zastępowania ich na ich koszt i niebezpieczeństwo dla pierwszych, tutejszego adw. Dr. Skowrońskiego z zastępstwem adw. Dr. Balko, dla Wilhelma Stampfla zaś adw. Dr. p. Nurkowskiego z zastępstwem p. adw. Dr. Szwedzickiego kuratorami z którymi niniejsza sprawa wedle ustawy sądowej dla Galicyi przepisanej przeprowadzoną będzie.

Niniejszym więc edyktem wzywa się zapozwanych aby w na'eżytych czasie osobiście stanęli lub potrzebne tytuły prawne ustanowionemu zastępcy udzielili lub innego zastępcę sobie obrali i sądowi oznajmili, słowem stosownych do obrony środków użyli gdyż wynikające z zaniedbania skutki sami sobie przypisać będą musieli.

Lwów dnia 18 listopada 1876.

(5682 2—3) Obwieszczenie

L. 59938. Odnosnie do tutejszego obwieszczenia z dnia 27 czerwca b. r. l. 30246 i na mocy rozporządzenia W. c. k. Ministerstwa rolnictwa z 27 października 1876 r., l. 10865 podaje do wiadomości, że egzamina na samoistnych gospodarzy lasowych, tudzież na dozorców lasowych i pomocników technicznych, odbędą się we Lwowie w gmachu c. k. Namiestnictwa w biurze c. k. Inspektora lasowego dnia 11 grudnia i następnym.

Kandydaci przypuszczeni do tych egzaminów, zgłosić się mają przed tym ter-

minem do komisji egzaminacyjnej w rzezonem biurze, i wykazać się otrzymanym pozwoleniem, dalej certyfikatem stwierdzającym tożsamość osoby, i kwitem c. k. głównej kasy krajowej na złożoną takse, która dla kandydatów na samoistnych gospodarzy lasowych wynosi 10 złr. 50 ct. zaś dla kandydatów dozorców lasowych i pomocników technicznych 5 złr. 25 ct w. a.

Z c. k. Namiestnictwa.

We Lwowie dnia 14 listopada 1876.

(5670 2—3) Ogłoszenie konkursu.

L. 83/Pr. R. sz. kr. Celem obsadzenia opróżnionej posady nauczyciela starszego przy c. k. seminarium nauczycielskiem w Rzeszowie ogłasza się niniejszem konkurs Z posadą tą połączoną jest płaca w kwocie rocznej 1000 zł. z przepisany do-dodatkiem aktywalnym i z prawem do pobierania dodatków pięcioletnich.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacją nauczycielską z geografii i historii dla szkół średnich lub przynajmniej dla szkół wydziałowych.

Kandydaci, którzy prócz tego wykazą się kwalifikacją naucz. dla nauki języka polskiego lub niemieckiego będą mieli pierwszeństwo.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta należy wnieść za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej krajowej najdalej do 15 stycznia 1877.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie dnia 25 listopada 1876.

(5647 2—3) Obwieszczenie.

L. 19068. C. k. Sąd obwodowy w Tarnopolu wiadomo czyni, iż wdrożonem zostało postępowanie konkursowe do majątku Michała Schapiry kupca w Tarnopolu, a to do całego tak ruchomego gdziekolwiek znajdującego się, jako też i do nieruchomości majątku, położonego w tych krajach, w których ustawa konkursowa z dnia 25 grudnia 1868 r., Dz. pr. P., z r. 1869, Nr. 1, obowiązuje.

Doniesienia prywatne.**Konkurs.**

(5688 2—3)

W celu obradzenia posady lekarza kolejowego w Sądowej Wiszni z rocznem honorarium złr. 360 w. a. rozpisuje się konkurs.

Cheący starać się o tę posadę winni być doktorami medycyny, chirurgii i magistrami akuszeryi oraz wykazać się świadectwami, że dłuższy czas praktykowali w zakładach publicznych.

Dotyczące podania mają być najpóźniej do 15 grudnia r. b. do podpisanego Zarządu wniesione.

Instrukcje lekarza kolejowego można przejrzeć w biurze Zarządu Stowarzyszenia na głównym dworcu we Lwowie i na każdej stacji.

Z Zarządu Stowarzyszenia ku wspieraniu chorych przy c. k. uprzyw. kolei galic.

Karola Ludwika

We Lwowie dnia 30 sierpnia 1876.

Komisarzem konkursowym zamianowanym został pan Rudolf ces. król. adjunkt sądowy w Tarnopolu, tymczasowym zaś zawiadowcą masy, pan adw. Dr. Tokarz w Tarnopolu.

Celem potwierdzenia ustanowionego przez sąd lub przedstawienia innego zawiadowcy masy konkursowej i jego zastępcy, tudzież obrania delegacji wierzycieli, wyznacza się posłuchanie na dzień 19 grudnia 1876 o godzinie 9 przed południem, na którym stawić się mają wierzyciele ze stosownymi dokumentami, rozszczenia ich wykazującymi.

Wszyscy do tej masy konkursowej jako wierzyciele jej, rozszczenia mający, chociażby nawet o takowe i spory wytoczonemi były, powinni takowe do dnia 28 lutego 1877 r. stosownie do przepisów ustawy konkursowej, unikając szkodliwych następstw tamże zagrożonych, zgłosić, i na posłuchaniu w dniu 16 marca 1877 r., o godzinie 9 rano, odbyć się mającym, do likwidacyi i do uporządkowania podać.

Zgłoszonym, i na ogólnym posłuchaniu stawającym wierzycielom służy prawo, przez wolny obiór, w miejsce zawiadowcy masy, jego zastępcy i członków delegacyi wierzycieli dotychczas urzędujących, powołać stanowczo inne osoby, w których pokładają zaufanie.

Zarazem przypomina się wierzycielom nie mieszkającym ani w Tarnopolu ani w obrębie orzecztwa tutejszego c. k. Sądu delegowanego miejskiego, że gwoli §. 111 ust. konk. obowiązani są donieść Sądowi o obranym przez siebie, a w Tarnopolu mieszkającym pełnomocniku do przyjmowania za nich wszelkich wręczeń, gdyż w przeciwnym razie na wniosek komisarsza konkursowego na ich koszt i niebezpieczeństwo kurator byłby ustanowiony.

Dalsze ogłoszenia w toku tego postępowania konkursowego zamieszczane będą w dzienniku urzędowym Gazety Lwowskiej.

Tarnów dnia 28 listopada 1876.

ZYGMUNT BACZEWSKI

we Lwowie, przy placu Halickim, l. 2. naprzeciw gmachu banku hipotecznego [4877 42] poleca swój

HANDEL

towarów kolonialnych i spirytusowych

zwracając szczególną uwagę na tanie i wyborne gatunki *Herbaty chińskiej*, wymienione *Likwory francuskie i gdańskie*, *Rum bremski* i *Jamajki*, 10cio i 20sto-letnią *Starke*, po stałych najumiarkowańszych cenach fabrycznych.

Osobny pokój do śniadań.

Ogłoszenie.

(5707 1—3)

Plenipotencyę udzieloną p. Karolowi Pasiecznemu, odwołuję i za nieważną ogłaszam.

Siemiakowce nad Prutem

dnia 2 grudnia 1876.

Ludwik Winnicki.

Ogłoszenie licytacyi.**Oddział Zastawniczy galicyjskiego****BANKU KREDYTOWEGO**

ulica Wałowa nr. 4

podaje do ogólnej wiadomości, iż zapadłe po dzień 30 września 1876 r. **zastawy**, w dniach 12 i 13 grudnia 1876 r., w godzinach od 9 do 3, przez publiczną licytację (w myśl §. 59 stat.) najwięcej dającym za gotówkę sprzedane zostaną.

(5705 1—3)

Lwów dnia 2 grudnia 1876.

Bank Galicyjski dla Handlu i Przemysłu w Krakowie.

Z dniem 30 listopada 1876 r. znajdowało się w obiegu: **Assygnacyj kasowych a. w. złr. 56.200** —
Kraków, 1 grudnia 1876.